

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

PDBA
Proiectul de Dezvoltare a Businessului Agricol
Fabricat în MOLDOVA

Anatolie Nistreanu

PLANTE MEDICINALE DIN FLORA REPUBLICII MOLDOVA (Atlas)

Anatolie Nistreanu

PLANTE MEDICINALE DIN FLORA REPUBLICII MOLDOVA
(Atlas)

Chişinău, 2006

Idee:
Dennis Zeedyk
Director Executiv PDBA

Aliona Pidghirnaia
Consultant Dezvoltare Agribusiness PDBA

Grafică şi design:
Vladimir Tofan
Consultant
Elena Morari

PROIECTUL DE DEZVOLTARE A BUSINESSULUI AGRICOL

SUSŢINEREA SECTORULUI AGRICOL DE VALOARE ÎNALTĂ DIN MOLDOVA PENTRU A SPORI VENITURILE ŞI A CREA LOCURI DE MUNCĂ ÎN ZONELE RURALE

Proiectul de Dezvoltare a Businessului Agricol (PDBA) lansat în iunie 2004 este finanţat de Agenţia Statelor Unite pentru Dezvoltare Internaţională (USAID) şi este implementat de organizaţia americană non-profit Citizens Network for Foreign Affairs (CNFA). Acest proiect are drept scop sporirea veniturilor şi crearea locurilor de muncă în sectorul rural prin îmbunătăţirea competitivităţii pe plan internaţional a Sectorului Agricol de Valoare Înaltă (AVÎ) din Moldova şi respectiv pentru a-i mări potenţialul de export şi capacitatea comercială.

PDBA consolidează Sectorul AVÎ din Moldova abordând patru elemente principale ale lanţului valoric:

- Asigurarea accesului larg la informaţia comercială pentru a intra pe pieţe noi de export, pentru a diversifica liniile de produse şi a satisface mai bine cererea;
- Consolidarea capacităţii businessului agricol de a exporta produse agricole în stare proaspătă şi prelucrată prin prestarea asistenţei tehnice şi dezvoltarea legăturilor de piaţă;

- Îmbunătăţirea capacităţii fermierilor de a asigura volumul şi calitatea necesară ale produselor agricole pentru a susţine exporturile competitive prin consolidarea abilităţilor manageriale la nivel tehnic şi de afaceri;
- Consolidarea asociaţiilor de producători şi industriale pentru a facilitata colaborarea pe întregul lanţ valoric.

Constrângerile şi barierele cu care se confruntă producătorii, prelucrătorii şi exportatorii în cadrul lanţului AVÎ sunt soluţionate prin prestarea asistenţei tehnice în procesul de producere, recoltare, gestionare post-recoltare şi păstrare la rece (managementul lanţului frigorific).

Beneficiarii PDBA includ micii producători, prelucrătorii şi exportatorii de produse agricole de valoare înaltă (PAVÎ) cu potenţial comercial, precum şi asociaţiile de producători şi exportatori de PAVÎ, şi afaceri agricole rurale.

Pentru a solicita asistență tehnică şi consultanță în domeniul businessului agricol din partea PDBA, vă puteți adresa la biroul CNFA Moldova: **Str. Bulgară 33/1, Chişinău, MD-2001, tel. 022 577930, fax 022 577931** sau puteți vizita pagina web a CNFA (www.cnfa.md , www.cnfa.org).

Bazele procesului de colectare a produselor vegetale

Colectarea produselor vegetale include un şi de operaţii, începând cu recoltarea şi terminând cu adoptarea măsurilor despre corectitudinea păstrării lor. În natură colectarea se începe cu identificarea plantei după descrierea ei botanică. Pentru aceasta e necesar de a o compara cu desene din atlas, carte, cu ierbarul, diapozitive. Dacă planta după toate caracterele morfologice coincide cu descrierea botanică se poate de-o colectat.

***Colectarea şi prelucrarea primară a produselor vegetale*.**

Creşterea plantelor este în directă legătură de condiţiile înconjurătoare. Condiţiile de climă şi sol imprimă plantei un anumit ritm de dezvoltare care este diferit la plantele crescute în condiţii neasemănătoare. Factorii care au o influenţă deosebită asupra creşterii plantelor sunt:

- *condiţiile atmosferice*. Datorită condiţiilor atmosferice diferenţiale de la an la an, plantele medicinale se dezvoltă şi ajung la maturitate la termene diferite în decursul anilor şi chiar în acelaşi an;
- *condiţiile de sol*. Momentul optim de recoltare este influenţat de terenul pe care cresc plantele;
- *expoziţia şi lumina*. Pe terenurile cu expoziţie sudică, plantele înfloresc mai repede decât pe cele cu expoziţie nordică sau estică;
- *altitudinea* influenţează puternic

momentul optim de recoltare. La şes, înflorirea se produce mult mai devreme decât la deal sau munte.

Stabilirea în mod corespunzător a momentului optim va trebui făcută pe bazine naturale, în mod diferențiat, ținând seama de condițiile de creştere a plantelor.

Recoltarea *organelor subterane* adică a rădăcinilor, rizomilor, bulbilor şi tuberculilor se face primăvara timpuriu sau toamna târziu. În această perioadă părțile subterane au cea mai mare cantitate de principii active. Rădăcinile plantelor de doi ani se culeg în toamna primului an de vegetație, în decursul iernii sau primăvara celui de al doilea an. Rădăcinile plantelor anuale se recoltează cu puțin timp înainte de înflorire. Rădăcinile se recoltează cu diferite unelte (sapă, plug, hârleț, furcă), în funcție de forma lor, terenul pe care cresc şi adâncimea la care ajung. După aceasta ele se scutură bine de pământ, unele numai prin spălare, se înlătură părțile necorespunzătoare, se taie coletul (partea de sus care este plină de muguri de unde începe să crească tulpina), rizomii prea groşi se fragmentează în 2-4 părți.

Recoltarea *mugurilor foliari.* Aceste organe se formează toamna, iar recoltarea lor se face primăvara timpuriu când planta îşi intensifică activitatea ei de vegetație. Recoltarea se termină când solzişorii care acoperă mugurii încep să se desfacă, mugurii plesnesc şi se alungesc. Ei se culeg numai cu mâna, ciupindu-se mugurii de

pe ramurile laterale ale arborilor ajunşi la maturitate. Se interzice ruperea mugurilor terminali de pe tulpina principală a coniferelor, deoarece prin aceasta va fi oprită creşterea lor în înălțime.

Recoltarea *frunzelor*, deşi, în general, are loc primăvara, atunci când acest organ a ajuns la o dezvoltare normală, ea variază însă de la specie la specie. În cazul plantelor erbacee recoltarea cea mai adecvată corespunde epocii lor de înflorire. De asemenea, mai trebuie amintit că frunzele care conțin uleiuri volatile trebuie recoltate pe timp noros, iar celelalte pe vreme cu soare.

Recoltarea frunzelor se face cu mâna, prin ciupire sau prin strujirea lor de pe tulpină. În general, frunzele se culeg fără pețiol (podbal, pătlagină, nalbă) sau se lasă numai codițele foliolelor, îndepărtându-se pețiolul principal (nuc, zmeur). Frunzele prea mici nu pot fi recoltate prin ciupire şi nici prin strujire, operația fiind neeconomică pentru culegători. În acest caz se recoltează ramurile întregi cu frunze, se usucă sub această formă şi când frunzele s-au uscat sunt desprinse printr-o uşoară lovire a ramurilor (merişor, afin).

Recoltarea *florilor* are loc atât cu puțin timp înainte de înflorire, adică în boboc (salcâmul japonez), cât şi în timpul înfloririi (tei, muşețel, albăstrele), însă în nici un caz mai târziu, adică după ce floarea s-a trecut. Timpul cel mai prielnic pentru recoltarea florilor

este în jurul prânzului, pe vreme uscată şi de obicei însorită. Florile, în general, se recoltează întregi, adică cu petale, sepale etc., rupându-se cu o codiță cât mai scurtă, însă la unele se culeg numai petalele (lumânărică, albăstrele). Recoltarea florilor se face cu mâna prin ciupire, cu foarfeca, în buchete, cu piepteni speciali.

Recoltarea *părților aeriene* se face când ele sunt înflorite, în aşa fel ca produsul rezultat să conțină cât mai multe flori. Nu se va recolta partea lignificată a plantelor, lipsită de ramuri cu frunze; când plantele au crescut prea înalte, se recoltează numai vârfurile în lungime de 20-25 cm, împreună cu ramurile. Pentru a proteja plantele în vederea unor recoltări ulterioare nu este recomandată recoltarea prin smulgere.

Recoltarea părților aeriene se face numai pe vreme uscată rupându-se cu mâna, cu ajutorul secerii, a cosorului sau a unui alt obiect tăios.

Recoltarea *fructelor* variază în funcție de natura fructului; astfel, în cazul fructelor cărnoase (afin, soc, ienupăr), recoltarea lor se recomandă să se facă atunci când ele sunt complet dezvoltate, iar cele uscate înainte de deschiderea lor, când semințele sunt deplin dezvoltate, însă maturizarea şi deschiderea lor având loc în timpul uscării. Această operație se efectuează toamna până la căderea brumei.

Recoltarea *semințelor* în scopuri terapeutice trebuie făcută când semințele au ajuns la maturitate, iar în

cazul când fructele, care le conțin sunt dehiscente, înainte de desfacerea lor spontană.

Recoltarea *scoarței*. De la unele specii de plante se foloseşte în scopuri medicinale numai scoarța recoltată fie de pe tulpini, fie de pe ramuri şi chiar de pe rădăcini. Epoca cea mai corespunzătoare acestei operații este primăvara până în momentul formării primelor frunze, deoarece, pe de o parte, în această perioadă scoarța conține o cantitate suficientă de principii active, iar, pe de altă parte, ea se poate desprinde uşor de partea lemnoasă a organului respectiv. Indiferent de anotimp şi de organul folosit se recomandă ca recoltarea să se facă pe vreme uscată, fără umiditate şi cu soare, cu excepția, după cum am precizat mai sus, organele ce conțin uleiuri volatile. Recoltarea se face cu ajutorul unui briceag cu care se fac tăieturi până în țesutul lemnos în formă de cerc la distanțe de 10-15 cm unele de altele, după care se unesc printr-o altă tăietură în linie dreaptă de-a lungul ramurii. Cu vârful briceagului, cu mâna sau cu ajutorul unei pene de lemn netede şi bine ascuțite se face descojirea. Mai departe se înlătură cojile prea bătrâne, care prezintă crăpături şi îngroşări, cele cu muşchi sau alge, înnegrite şi cu resturi de lemn.

După recoltare se trece la pregătirea plantelor medicinale în vederea *uscării* lor. Pregătirea plantelor în vederea uscării constă în fasonarea lor şi în îndepărtarea tuturor corpurilor

străine organice şi minerale, precum şi a impurităţilor, care pot fi:

- *corpuri străine organice*: toate plantele sau părţile de alte plante decât cea recoltată. Astfel, la muşeţel sunt socotite drept corpuri străine organice florile altor specii de muşeţel, de pătlagină şi de graminee, resturi de tulpini şi flori de urda-vacii, fragmente de nuiele, rogojini, paie etc.;

- *corpurile străine minerale* sunt nisipul, praful, pietricelele, bucăţile de pământ. Ele se amestecă cu plantele când recoltarea s-a făcut cu diferite unelte, mecanic sau când plantele recoltate au fost întinse până la transportul lor în locuri nepodite sau necorespunzător pregătite;

- impurităţi sunt şi alte părţi din planta medicinală decât organul recoltat. Astfel, la frunzele de afin, resturile de tulpini, ramurile sau rădăcinile din herba de cimbrişor, constituie impurităţi.

De asemenea, impurităţi sunt socotite şi părţile decolorate sau brunificate ale produsului respectiv. Corpurile străine organice, minerale şi impurităţile nu vor putea depăşi anumite limite, exprimate în procente şi stabilite prin condiţiile tehnice de recepţie.

Uscarea produselor vegetale.

Problema uscării plantelor medicinale impune o abordare diferenţiată în funcţie de:

- organele (părţile) de plantă

folosite, textura şi conținutul în apă al acestora;

- natura principiilor active şi a echipamentului enzimatic din organele supuse deshidratării.

Uscarea reprezintă veriga finală în obținerea unui produs de calitate, înțelegând prin aceasta nu numai aspectul comercial al produsului, ci în mod deosebit păstrarea neschimbată a conținutului şi a compoziției chimice a acestuia. Ea începe în momentul recoltării plantei.

Pentru a nu fi expuse alterării şi pentru menținerea aspectului şi conținutului în principii active majoritatea produselor uscate din plantele medicinale şi aromatice nu trebuie să conțină mai mult de 14% apă.

Uscarea corectă a diferitelor părți de plantă recoltate necesită cunoaşterea structurii chimice a principiilor active. Cu toate că nu se cunoaşte în detalitate esența proceselor biochimice ce se produc în timpul uscării, practica îndelungată a stabilit că pentru uscarea plantelor ce conțin uleiuri volatile temperatura maximă nu trebuie să depăşească 30-35°C, iar pentru cele cu heterozide şi alcaloizi este cuprinsă între 50 şi 80°C corespunzător.

Uscarea plantelor medicinale se poate realiza pe două căi, şi anume: naturală, la soare sau la umbră, şi artificială.

Uscarea la soare. Aceasta este cea mai simplă şi mai economică metodă, fiind utilizată numai pentru anumite părți

ale plantei ca: rădăcini, rizomi, scoarțe, muguri, fructe sau semințe, al căror conținut este mult mai stabil, razele solare neputând deprecia aspectul comercial al produsului. Direct în brazde se pot usca şi herba sau chiar frunzele unor specii, dar acestea numai în zone calde lipsite de precipitații şi rouă. În orice caz uscarea direct în câmp este întotdeauna însoțită de multe pierderi nerecuperabile. De aceea se practică uscarea pe platforme special amenajate. În vederea utilizării raționale a acestora produsele supuse uscării se vor aşeza pe rame suprapuse. Pentru evitarea pierderilor atât ramele, cât şi platformele de uscare vor fi acoperite cu prelate, rogojini sau coli de hârtie. Locurile de uscare vor fi neapărat protejate de curenți de aer. În timpul uscării produsele vor fi permanent supravegheate şi întoarse pentru grăbirea şi uniformizarea deshidratării.

Prin uscarea la soare foarte multe părți ale plantei se decolorează, deoarece razele solare distrug repede clorofila din părțile verzi şi pigmenții galbeni din flori.

Uscarea la umbră. Metoda este cea mai răspândită în zonele cu condiții climaterice instabile şi mai ales în regiunile deluroase şi montane. Pentru uscarea la umbră se vor folosi podurile caselor, şcolilor, orice încăperi goale, şoproane, şuri, magazii, etc. Aceste spații vor fi în prealabil dezinfectate, văruite, curățite, reparate etc. şi în special se vor crea posibilități de

aerisire continuă. Se recomandă ca într-o încăpere să se usuce un singur produs pentru a se evita amestecul şi împrumutarea reciprocă a mirosului.

Uscarea artificială. Această metodă s-a impus ca urmare a extinderii şi concentrării culturilor de plante medicinale şi aromatice, a necesităţii scurtării duratei de uscare şi a sporirii garanţiei obţinerii unor materii prime de calitate corespunzătoare. Se cunosc uscătoare cu aer rece şi cu aer cald.

Prin uscare, produsul suferă o serie de modificări. Datorită pierderii apei, volumul său scade, din care cauză îşi modifică aspectul, mai ales la suprafaţă. Numai părţile tari îşi schimbă puţin forma (scoarţele, seminţele, rădăcinile), în timp ce frunzele, fructele, florile şi părţile aeriene se zbârcesc. Culoarea produsului vegetal uscat trebuie să rămână însă neschimbată. Frunzele rămân verzi, florile îşi păstrează culoarea naturală. Culoarea arată dacă uscarea a fost făcută sau nu în mod corespunzător.

Produsul uscat trebuie mânuit cât mai puţin posibil, pentru că se sfărâmă la cea mai mică atingere, uneori pierzându-şi complet valoarea.

Aducerea produsului vegetal în stare finită.

Produsele vegetale ajunse la depozitele centrale sunt recepţionate calitativ şi cantitativ. Uneori, produsele sosite au acumulat umezeală în timpul transportării. Ele nu pot fi depozitate şi nici prelucrate în asemenea condiţii,

deoarece prin păstrare vor mucegăi sau înnegri, depreciindu-se calitativ. De asemenea, maşinile nu le vor putea prelucra în condiții optime dacă au o umiditate peste normă. În aceste cazuri se face imediat o uscare suplimentară.

Înainte ca produsele vegetale să fie livrate beneficiarilor interni (industria chimico-farmaceutică, farmacii etc.) sau la export, sunt controlate cu atenție la masa de prelucrare. Operația se face manual la flori, frunze, părți aeriene, rădăcini. La alte plante însă sau pus la punct diverse procedee mecanice, cu ajutorul cărora se curăță semințele, unele flori şi chiar unele frunze. Prin aceste operații se îndepărtează mai cu seamă praful, pământul fin şi nisipul.

După aceasta urmează operațiunea de transformare a produselor vegetale în fragmente de anumite dimensiuni uniforme, aşa cum sunt cerute de industrie, farmacii sau la prepararea speciilor medicinale. Pentru aceasta se folosesc maşini speciale, site şi anumite mori.

Ambalarea şi marcarea produselor vegetale.

Produsele vegetale trebuie păstrate în pungi de hârtie dublă, pergaminate, în cutii de lemn sau de carton în conformitate cu cerințele documentației tehnice de normare.

Marcarea produsului vegetal înseamnă inscripțiile efectuate pe ambalaj. Se arată denumirea asociației ce a efectuat recoltarea produsului vegetal, denumirea produsului vegetal, greutatea neto şi împreună cu

ambalajul, luna şi anul recoltării, numărul partidei, inscripțiile DTN la produsul vegetal corespunzător.

În fiecare ambalaj se introduce foaia de ambalare cu inscripțiile: denumirea asociației care a efectuat colectarea produsului vegetal, denumirea produsului vegetal, numărul partidei, numele sau numărul răspunzătorului de ambalare.

Conservarea produselor vegetale.

După ambalare, în cazul când nu pot fi expediate imediat, produsele vegetale trebuiesc depozitate în camere corespunzătoare, deoarece numai astfel se poate asigura o bună păstrare a lor. De obicei însă, indiferent de măsurile luate, după un timp îndelungat, activitatea lor este mult diminuată până dispare complet. Din această cauză este bine ca produsele vegetale să fie prelucrate cât mai repede după obținerea lor sau stocul din depozite să fie reînnoit anual mai ales dacă la sondajele făcute s-a constatat o cantitate din ce în ce mai mică de principii active.

Încăperile în care sunt depozitate produsele ambalate trebuie să fie extrem de curate, bine aerisite, uscate, cu luminozitate corespunzătoare şi să nu permită diferiților agenți dăunători să pătrundă în interior.

Organele subterane, scoarțele, fructele şi semințele se păstrează mai bine în încăperi luminoase, fiind astfel

mai puțin expuse agenților dăunători (rozătoare, insecte, etc.).

Produsele toxice sunt depozitate în încăperi separate. La fel se procedează şi cu cele aromatice.

În încăperile depozitului cu produse vegetale, nu este permis să se depoziteze petrol, benzină, naftalină sau orice substanțe cu miros puternic, din cauză că ar putea să impurifice mirosul produselor vegetale.

În depozite, aşezarea sacilor sau a baloturilor trebuie făcută pe postamente speciale confecționate din grinzi de lemn uscate. Sacii, baloturile etc. să nu fie aşezate în număr prea mare unul peste altul, pentru a evita degradarea produselor prin fărâmițare.

Produsele în depozit se păstrează în cantități mari întregi nefărâmițate, folosindu-se în general ambalajul în care au fost primite sau se reîmpachetează în vederea expedierii.

Ocrotirea plantelor medicinale din flora spontană

În țara noastră cresc cele mai diferite şi cele mai căutate plante medicinale. Această bogăție trebuie însă păstrată, întreținută şi dezvoltată pentru ca ea să fie folosită an de an. Fără o grijă permanentă, această mare diversitate de plante medicinale poate să descrească şi chiar să dispară. Aşa s-a întâmplat în trecut când datorită recoltărilor neraționale s-a ajuns ca unele plante medicinale să fie pe cale de dispariție (imortelă, ghiocei,

lăcrămioare). Azi, aceste plante sunt declarate monumente ale naturii, iar recoltarea lor este interzisă.

Micşorarea rezervelor poate avea loc pe suprafețe mai mari sau mai mici. Acest lucru se petrece mai cu seamă cu acele plante care sunt an de an foarte căutate sau prezintă un mai mare interes pentru culegători, cum şi cu acele plante care au capacitate redusă de înmulțire sau nu sunt lăsate să ajungă la deplina lor maturitate pentru a-şi încheia ciclul complet de viață.

Pentru a preîntâmpina micşorarea bogăției de plante medicinale, pentru a înlătura pericolul dispariției unora din ele, pentru a reface şi menține în întreaga ei putere acest dar al naturii trebuie luate anumite măsuri de protecție şi înmulțire.

Culegătorii trebuie să cunoască bine particularitățile fiecărei plante. Culesul nu trebuie făcut total, lăsându-se exemplarele cele mai bine dezvoltate să producă sămânța şi să se înmulțească; se vor lăsa din loc în loc câteva plante deplin dezvoltate la fiecare 3-4 metri pătrați. La plantele de la care se culeg mugurii se vor proteja vârfurile de creştere (pin, plop). Coaja va fi luată de pe o parte din ramuri, lăsând ramurile subțiri să se dezvolte, iar tulpina principală trebuie să rămână nevătămată. Atunci când se culeg florile, se vor lăsa neatinse restul organelor şi o parte din flori.

În cazul muşețelului, acesta se recoltează pe măsură ce capitulele florale se dezvoltă, însă îndată ce ele

au trecut de maturitatea tehnică de recoltare vor fi lăsate pentru ca sămânța scuturată să formeze o rezervă care să asigure apariția plantelor şi în anul următor.

Frunzele se recoltează de la plante prin ciupire sau strujire. În acest caz, pericolul dispariției lor este mic, deoarece o parte din frunze rămân pe plantă pentru a o hrăni şi întări, în vederea formării pe deplin a organelor de înmulțire, florile şi semințele. Când plantele sunt cosite sau tăiate de la bază şi apoi recoltate frunzele, pericolul de dispariție este mai mare. Recoltarea plantei întregi se face de obicei la câțiva centimetri de la suprafața pământului. Pentru menținerea plantelor din această grupă se vor lăsa din loc în loc exemplare neculese, cu atât mai multe, cu cât capacitatea de înmulțire a plantei respective este mai mică. La plantele de la care se recoltează rădăcinile, pericolul de dispariție fiind cel mai mare, recoltarea lor se va face toamna cât mai târziu, după ce planta şi-a format şi răspândit semințele. Este bine ca la plantele care se înmulțesc mai greu prin semințe (lemn dulce, omag) şi în general la plantele perene, după scoaterea rădăcinilor sau rizomilor să se replanteze în acelaşi loc coletul, partea de sus a rădăcinii tăiată care are câțiva muguri şi câteva fire subțiri de rădăcină sau bucăți tinere de rizomi.

Pe lângă aceste măsuri de care trebuie să țină seama un culegător conştient, este bine să se organizeze recoltări de semințe care să fie

răspândite pe locurile naturale de creştere a plantelor medicinale.

Oamenii, care se ocupă cu recoltarea şi achiziționarea plantelor medicinale au îndatorirea de a menține bogăția naturală a țării, a supraveghea ca recoltarea să nu fie făcută la întâmplare, ci să fie bine organizată, permițându-se achiziția numai a acelor plante dintr-un sat, comună, raion sau regiune unde nu există pericolul de dispariție. Tehnicienii trebuie să îndrumeze permanent pe culegători atât în privința recunoaşterii şi însuşirilor plantelor medicinale, cât şi a normativelor corespunzătoare, de urmărit ca plantele culese să nu dispară din zona respectivă.

ALBĂSTRELE

Denumirea latină:
Centaurea cyanus L.
Denumirea rusă: ***Василек синий***
Denumirea engleză:
Cornflower
Familia: ***Asteraceae***

1. ALBĂSTRELE

Descriere. Plantă erbacee cu rădăcină fusiformă. Tulpina erectă, muchiată cu frunze alterne, liniare, adânc crestate. Florile de pe disc sunt violacee, cu corola regulat tubuloasă, iar cele marginale albastre.

Răspândire. Creşte prin locuri uscate, pietroase, pe marginea drumurilor şi mai ales pe lângă lanurile de grâu şi secară.

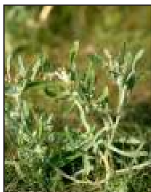
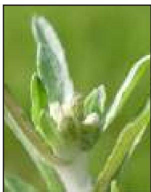
Organul utilizat, recoltare. *Florile* ligulate, de culoare albastră se adună numai pe timp uscat, după ce roua s-a ridicat şi în momentul când ele sunt complet deschise. Eliminarea florilor centrale, culese eventual din greşeală, se face înainte de uscare, deoarece din produsul uscat ele se înlătură foarte greu. În cazul uscării cu ajutorul căldurii artificiale, temperatura nu trebuie să depăşească 35^{0}C.

Compoziție chimică, întrebuințări. În florile marginale se conțin antociane, cumarine, heterozida centaurina, tanin, mucilagii, săruri de K, Mg etc.

Sub formă de infuzie se administrează în tratamentul bolilor renale, iar extern sub formă de cataplasme şi spălături în diferite boli de ochi. Întră în compoziția speciilor medicinale diuretice. Substanțele amare îmbunătățesc digestia.

ALBUMEALĂ

Denumirea latină:
Gnaphalium uliginosum L.
Denumirea rusă:
Сушеница топяная
Denumirea engleză:
Marsh cudweed
Familia: *Asteraceae*

2. ALBUMEALĂ

Descriere. Plantă anuală erbacee cu înălțimea de 5-25 cm. Tulpina de la bază ramificată, puternic pubescentă. Frunze alterne, liniar-alungite, acoperite cu perişori cenuşii. Inflorescența – paneraşe, aşezate în fascicule dense la vârful tulpinilor. Florile sunt de culoare galben-deschisă cu rostru; florile mijlocii sunt tubulare, cele ligulate – filiforme. Fructul – achenă verde-cenuşie sau cafenie-deschisă.

Răspândire. Creşte în lunci inundabile, pe malurile râurilor, ca buruiană în grădini.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de albumeală, recoltate în tot timpul înfloririi.

Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține caroten, ulei volatil, rezine, substanțe tanante, flavonozide.

Infuzia şi granulele din părți aeriene de albumeală se întrebuințează la ulcere stomacale şi duodenale. Extracțiile uleioase, obținute din părți aeriene de albumeală, se folosesc pentru uz extern la lecuirea bolnavilor cu plăgi puroioase greu cicatrizabile, arsuri ale pielii.

ALUN

Denumirea latină:

Corylus avellana L.

Denumirea rusă:

Лещина обыкновенная

Denumirea engleză:

Common hazel

Familia: ***Corylaceae***

3. ALUN

Descriere. Arbust cu frunze obovate, alterne, pe margini inegal-dublu-serate, pe dos păroase, mai ales pe nervuri. Florile mascule în amenţi, iar cele femele – în inflorescenţe asemănătoare mugurilor. Fructul – achenă globuloasă înconjurată de o cupă lungă, uneori tubuloasă, cu margini laciniate.

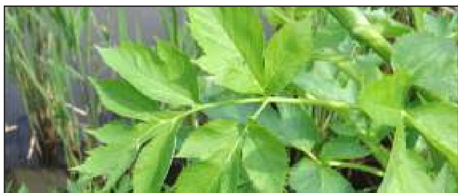
Răspândire. Creşte în păduri de câmpie şi deal, la marginea pădurilor de fag, pe soluri calcaroase, fertile, afânate.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* verzi, întregi şi nepătate se recoltează în iunie-iulie; *mugurii* (prin strujire) – toamna târziu după căderea frunzelor, iar *florile* la înflorire. Uscarea se face la umbră, în straturi subţiri. Uscarea artificială până la 50^{0}C.

Compoziţie chimică, ***întrebuinţări.*** Uleiul volatil din frunze manifestă proprietăţi vasoconstrictive; polifenolii formând membrane de coagulare pe ţesuturi lezate rezultă o acţiune hemostatică şi dezinfectantă, iar flavonozidele potenţează acţiunea antihemoragică, mărind rezistenţa capilarelor.

ANGELICĂ

Denumirea latină:
Angelica arhangelica L.
Denumirea rusă:
Дудник лекарственный
Denumirea engleză:
Angelica
Familia: ***Apiaceae***

4. ANGELICĂ

Descriere. Plantă erbacee, bianuală sau perenă. Organele subterane sunt reprezentate de un rizom gros şi de rădăcini. Tulpina apare începând cu anul al doilea de vegetație, este robustă, cilindrică, fistuloasă, de culoare galbenă-verzuie. Frunzele sunt de trei ori penat sectate, cu foliole ovate, inegal serate, cu zimți. Florile sunt grupate în umbele globuloase.

Răspândire. Creşte în apropierea apelor curgătoare, pe locuri adăpostite şi însorite.

Organul utilizat, recoltare. *Rădăcinile* de angelică se recoltează toamna. Se scutură de pământ şi, dacă este nevoie, se spală repede într-un curent de apă şi se pun la zvântat. *Fructele* se recoltează în stadiul de pârgă. Se usucă la soare sau în poduri bine aerisite. Uscare artificială, la 35-40^{0}C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile subterane ale plantei conțin ulei volatil în compoziția căruia se găsesc substanțe furano-cumarinice. Au mai fost identificați acizi organici şi graşi, substanțe tanante, oze. Se foloseşte datorită proprietăților sale aromatice, stimulente, stomahice şi carminative.

ARDEI

Denumirea latină:
Capsicum annuum L.
Denumirea rusă: ***Перец горький***
Denumirea engleză: ***Red pepper***
Familia: ***Solanaceae***

5. ARDEI

Descriere. Plantă ierbacee, anuală, cu tulpină sufructescentă glabră, ramificată. Frunze alterne, ovale, acuminate, cu marginea întreagă, de culoare verde închis. Flori albe, destul de mari, solitare sau câte două la locul de bifurcare a tulpinii şi la subsuoara frunzelor. Ovar bilocular, care la maturitate se transformă într-un fruct baciform foarte variabil ca mărime.

Răspândire. Astăzi se cultivă în Europa, Asia Mijlocie în mai multe varietăţi, cu gust iute sau dulce, în terapeutică fiind întrebuinţate varietăţile iuţi.

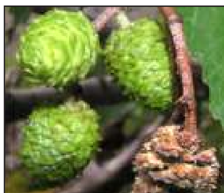
Organul utilizat, recoltare. *Fructele* de ardei se recoltează la maturitate şi se usucă în locuri ferite de razele solare directe şi la o temperatură moderată (cca 30°C), pentru a se păstra culoarea roşie sau roşie-portocalie.

Compoziţie chimică, întrebuinţări. Gustul iute, arzător este imprimat de capsaicina, localizată în celule secretoare separate. În fructe se mai conţine ulei volatil şi gras, carotenoide, de care depinde culoarea fructelor, acid ascorbic etc.

Fructele de ardei şi preparatele medicamentoase din ele au acţiune rubefiantă şi revulsivă, care nu produc vezicaţii. Sunt folosite la combaterea durerilor reumatice, nevralgice, lumbago.

ARIN

Denumirea latină:
Alnus incana Moanch.
Denumirea rusă: ***Ольха серая***
Denumirea engleză: ***Alder***
Familia: ***Betulaceae***

6. ARIN

Descriere. Arbore cu coroana îngust ovată. Frunze ovale, oval-lanceolate, ovate sau ovat-eliptice, cu marginea zimțată. Flori mici, grupate în amenți, cele feminine fără periant, aşezate câte două în subsuoara solzilor inflorescenței şi care înspre toamnă se lignifică formând conuri scurte, ovale de culoare brună, iar cele masculine sunt aşezate în subsuoara solzilor amenților lungi. Fructe – nucule cu aripioare.

Răspândire. Creşte pe malurile râurilor şi pe soluri mlăştinoase. Se admite la întrebuințarea în medicină şi a doua specie – arinul negru sau cleios – *Alnus glutinosa* Gaerth., care se deosebeşte de prima specie prin aceea că are frunze rotunde cu marginea zimțată, pe partea superioară strălucitoare, verzi-închise, glabre, pe cea inferioară – verzi-mate; frunzele tinere sunt foarte lipicioase.

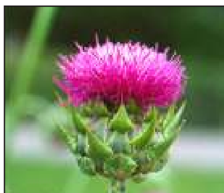
Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *conurile* de arin, recoltate toamna sau iarna când ele se lignifică complet.

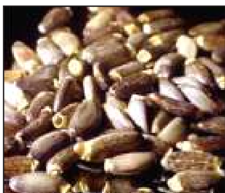
Compoziție chimică, întrebuințări. Conurile de arin conțin substanțe tanante în componența cărora întră 2-5% tanin şi cca 4% acid galic.

Decoctul din conuri se foloseşte ca astringent la colite şi enterite, are acțiune antidiareică.

ARMURARIU

Denumirea latină:
Silybum marianum Gaerth.
Denumirea rusă:
Расторопша пятнистая
Denumirea engleză: ***Milk Thistle***
Familia: ***Asteraceae***

7. ARMURARIU

Descriere. Plantă erbacee, anuală sau bienală cu tulpină erectă, ramificată, glabră sau slab tomentoasă. Frunzele sunt mari, spinoase, marmorate cu alb şi îmbracă bine planta. Florile liliachii sunt organizate în antodii mari, spinoase. Fructele sunt achene cu papus, de culoare galben-brună, cu gust amărui..

Răspândire. La noi se întâlneşte numai în culturi, uneori, apărând spontan în sudul țării. Cere temperatură ridicată mai ales în timpul înfloritului şi fructificării, cerințe moderate față de umiditate şi sol.

Organul utilizat, recoltare. *Fructele* mature se recoltează dimineața, pe soare, după căderea frunzelor, prin tăierea antodiilor. Se usucă, treieră şi selectează.

Compoziție chimică, întrebuințări. În afară de flavanolignane (silimarină) fructele mai conțin tiramină, histamină, ulei volatil, lipide, glucide, saponozide, vitamine C, E, K, flavonozide, acizi organici, mucilag. Silimarina este indicată ca antihepatotoxic şi protector al hepatocitelor şi membranelor acestora, în tratamentul inflamațiilor hepatice, hepatite cronice, ciroză hepatică. Complexul enzimatic din achene asigură asimilarea siliciului, cu rol benefic în procesele de oxidare, de aceea este indicat în stări de oboseală, surmenaj intelectual, efort prelungit.

ARONIE

Denumirea latină: ***Aronia melanocarpa (Michx.) Elliot***
Denumirea rusă: ***Арония черноплодная***
Denumirea engleză: ***Black chokeberry***
Familia: ***Rosaceae***

8. ARONIE

Descriere. Arbust multianual cu numeroase ramuri – de la 10-15 până la 50-60 la cei vârstnici. Frunze simple de formă eliptică sau invers-ovate, pețiolate, cu marginea dințată, primăvara verzi-întunecate, iar la începutul căderii lor devin roşii-purpurii. Flori cu corole albe grupate în inflorescențe corimbiforme. Fructe – drupe negre cu depunere fină albăstruie, suculente.

Răspândire. Planta în Europa a fost introdusă în cultură la sfârşitul secolului XIX, mai întâi ca decorativă, apoi şi medicinală.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *fructele* proaspete, recoltate la maturitate. Ele se păstrează în loc rece (nu mai mult de 5°C) şi ferit de razele directe ale luminii. Termenul de păstrare până la 2 luni. Se pot usca.

Compoziție chimică, întrebuințări. În fructele proaspete se conțin heterozide flavonoidice, substanțe tanante, vitaminele C, E, PP, acizi organici, microelemente, carotenoide, zaharuri etc. Fructele proaspete se folosesc în profilaxia insuficienței P-vitaminice şi ca hipotensive. Din fructele proaspete şi uscate se obține suc prin metoda de presare, care după structura chimică şi întrebuințări este identic fructelor proaspete.

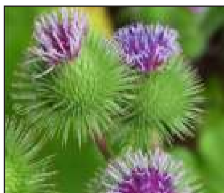
BRUSTUR

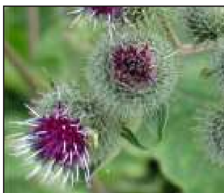
Denumirea latină: ***Arctium lappa L.***

Denumirea rusă: ***Лопух большой***

Denumirea engleză: ***Burdock***

Familia: ***Asteraceae***

9. BRUSTUR

Descriere. Plantă erbacee, bienală, cu o rădăcină puternică, cărnoasă, brună. În primul an de viață formează o rozetă de frunze lat-triunghiulare sau ovate, verde-închis pe partea superioară şi albicios tomentoase pe cea inferioară. Tulpina cilindrică, păroasă se formează în anul al doilea. Flori purpurii în calatidii globuloase, protejate de un involucru cu țepi ce au vârful întors.

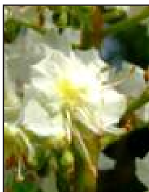
Răspândire. Plantă rezistentă la secetă şi temperaturi extreme, întâlnită pe terenuri necultivate, pe marginea drumurilor, căilor ferate, pe lângă garduri, zăvoaie inundabile.

Organul utilizat, recoltare. Recoltarea *rădăcinilor* se efectuează toamna pentru cele de un an şi primăvara la plantele de doi ani; *frunzele* (fără pețiol) – înainte de înflorire. Se usucă la umbră într-un singur rând. Uscarea artificială la 35-50^{0}C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Acțiunea diuretică, sudorifică, depurativă, coleretică, hipoglicemiantă, antifuruncul-oasă este determinată de principiile active: nitrat de potasiu, ulei volatil, acid cafeic, vitamine din complexul B, lactone etc.

CASTAN

Denumirea latină:
Aesculus hippocastanum L
Denumirea rusă: ***Каштан конский***
Denumirea engleză:
Horse-chestnut
Familia: ***Hippocastanaceae***

10. CASTAN

Descriere. Arbore înalt de 20 - 30 m, cu un ritidom solzos, de culoare brună, mult ramificat. Ramurile sale poartă muguri lipicioşi, lucioşi şi frunze opuse, lung peţiolate, digitat-compuse. Florile reunite în panicule compuse, terminale, erecte. Fructul este o capsulă cărnoasă, sferică, cu numeroşi ghimpi.

Răspândire. Creşte prin toate parcurile şi pe marginea drumurilor şi străzilor. Preferă soluri profunde, nisipoase.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc: *semințele*, care se recoltează toamna la completa lor maturitate; *florile* culese în zilele senine, când 50 - 60% din inflorescențe sunt deschise şi *frunzele,* care se culeg fără pețiol în timpul înfloririi. Uscarea se face în camere bine ventilate, iar cea artificială, sub 65^{0}C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Castanele conțin saponozide, derivați cumarinici şi flavonici. Semințele sunt bogate în amidon, ulei gras, albumine.

Castanele servesc la extragerea escinei, substanță cu acțiune vasocon-strictoare venoasă, ce se utilizează în tratamentul varicelor, flebitelor şi hemoroizilor.

CĂLIN

Denumirea latină:

Viburnum opulus L.

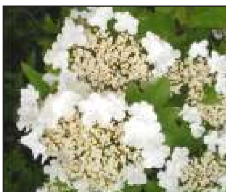
Denumirea rusă:

Калина обыкновенная

Denumirea engleză: ***Snowball***

Familia: ***Caprifoliaceae***

11. CĂLIN

Descriere. Arbust indigen cu rădăcină puternic ramificată. Tulpini cu scoarță netedă, galben-brună, apoi cenuşie. Frunze lat-ovate, trilobate, cu marginile dințate şi pețiolul canaliculat, toamna se colorează în roşu. Flori albe, grupate dens în cime umbeliforme terminale. Fructe, drupe sferice, roşii.

Răspândire. Creşte pe soluri bogate, reavăn-jilave până la umede, prin păduri şi tufărişuri, păduri de luncă, tufărişuri de pe malul râurilor.

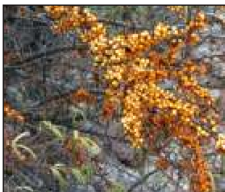
Organul utilizat, recoltare. *Scoarța* se recoltează primăvara, la pornirea în circulație a sevei. Uscarea se face la soare, în strat subțire sau în poduri bine aerisite. *Fructele* se culeg la maturitate deplină împreună cu pedunculi, se usucă artificial la 60-80°C; după uscare pedunculii se înlătură.

Compoziție chimică, întrebuințări. Scoarța conține vitaminele K, C, caroten, saponozide triterpenice, rezine; fructele – vitaminele C şi P, acizii clorogenic, cofeic, ursolic, carotenoide, glucide, pectine, substanțe tanante, săruri de K. Scoarța se foloseşte ca hemostatic în practica ginecologică, tonic general al sistemului nervos şi sedativ uterin. Fructele în specii se folosesc ca remediu vitaminic, hipotensiv, de asemenea diuretic şi sudorific.

CĂTINĂ

Denumirea latină:
Hippophae rhamnoides L.
Denumirea rusă:
Облепиха крушиновидная
Denumirea engleză:
Sea Buckthorn
Familia: ***Eleagnaceae***

12. CĂTINĂ

Descriere. Arbust tufos cu rădăcini superficiale. Tulpina ramificată cu scoarța brun-închisă. Lujerii anuali solzoşi, cenuşii-argintii. Frunze alterne, liniar-lanceolate, întregi, scurt pețiolate, pe fața inferioară cenuşii-argintii cu solzi ruginii. Flori galbene-ruginii, cele mascule grupate în inflorescențe globuloase, iar cele femele în raceme. Fructe, drupe "false", ovoide, portocalii.

Răspândire. Creşte în pâlcuri sau tufărişuri întinse, pe nisipuri şi pietrişuri, pe prundişurile din lungul râurilor, izlazuri, coaste pietroase.

Organul utilizat, recoltare. Culegerea *fructelor* se efectuează de la începutul maturizării, când ele au cantitatea cea mai mare de vitamina C şi se continuă până la primul îngheț. În vederea conservării vitaminei C, fructele de cătină se usucă numai pe cale artificială, la o temperatură de 70-80^0 C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Fructele conțin acid ascorbic, carotenoide, vitamine E, B_2, PP, P, acid folic, ulei. Uleiul este utilizat în tratamentul ulcerului, arsurilor şi în ginecologie. Sucul apos, filtrat şi îndulcit cu zahăr, adăugându-se şi 2% carbonat de calciu este transformat în sărurile de calciu ale unor acizi organici, existenți în fructele de cătină, constituie un sirop vitaminizat şi răcoritor.

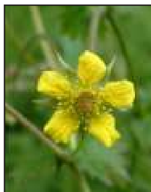
CERENȚEL

Denumirea latină:
Geum urbanum L.

Denumirea rusă:
Гравилат городской

Denumirea engleză: ***Herb bennet***

Familia: ***Rosaceae***

13. CERENȚEL

Descriere. Plantă ierbacee, vivace cu un rizom cilindric, din care îşi iau naştere numeroase radicele. Tulpina dreaptă, ramificată; frunzele bazilare sunt penatcompuse cu 5-7 foliole dințate pe margini, iar cele tulpinale sunt mai mari şi trifoliate. Flori de culoare galben-aurie, solitare, în vârful tulpinii sau la subsuoara ultimelor frunze.

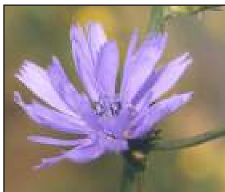
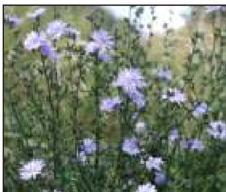
Răspândire. Planta este foarte răspândită în partea europeană prin locurile umede, păduri şi luminişuri.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *rizomii cu rădăcini* de cerențel, recoltați primăvara devreme sau toamna târziul. După scoatere din pământ se scutură, se curăță de părțile aeriene, se spală într-un curent puternic de apă, se lasă câteva zile la zvântat, apoi se usucă.

Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține substanțe tanante, acid galic şi elagic, mucilagii, rezine. Se mai conține heterozida geozida, care, prin hidroliză, pune în libertate eugenol, substanță bactericidă răspunzătoare de mirosul de cuişoare pe care-l au rizomii. Planta se foloseşte în tratamentul dispepsiilor gastrice, al enteritelor de natură infecțioasă şi al hemoragiilor. Întră în compoziția speciilor medicinale antidiareice şi pentru gargară.

CICOARE

Denumirea latină:
Cichorium intybus L.
Denumirea rusă:
Цикорий обыкновенный
Denumirea engleză: **_Chicory_**
Familia: **_Asteraceae_**

14. CICOARE

Descriere. Plantă bienală sau perenă cu o rădăcină lungă, subțire, spiralată. Tulpina floriferă, dezvoltându-se abia în anul al doilea, este verde-deschisă, muchiată, cavă în interior şi pubescentă. Frunzele în rozetă din primul an şi cele bazale sunt pețiolate şi ovat-lanceolate, cele tulpinale sunt sesile, uşor amplexicaule şi mai adesea lanceolate. Florile sunt de culoare albastră-azurie.

Răspândire. Planta este prezentă în câmpie, prin pagişti, luminişuri, în fanețe, pe marginea drumurilor şi a căilor ferate, în poienele din pădure.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* şi *partile aeriene* se recolteaza in prima parte a perioadei de inflorire, când tulpinile nu au intrat in faza de lignificare. *Radacinile* se recoltează toamna târziu sau primăvara devreme. Se spală într-un curent de apă, se usucă la soare, în poduri cu tablă.

Compoziție chimică, întrebuințări Planta conține acid cicoric, principii amare, inulină, colină, flavonozide, substanțe minerale, ulei volatil, tanin. Radacina de cicoare are proprietăți laxative, depurative, diuretice, mai stimulează sistemul nervos (cafea de cicoare), secreția de bila si îmbunătățeşte funcționarea ficatului. Se utilizează pentru scăderea nivelului de zahăr în sange, deasemenea în obezitate, constipații cronice.

CIMBRIŞOR

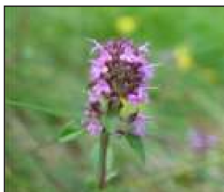
Denumirea latină:

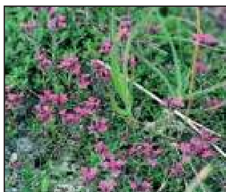
Thymus serpyllum L.

Denumirea rusă: ***Чабрец***

Denumirea engleză: ***Wild thyme***

Familia: ***Lamiaceae***

15. CIMBRIŞOR

Descriere. Plantă vivace, cu ramuri culcate la pământ, care prind rădăcini. Din aceste ramuri cresc numeroase tulpini cilindrice, păroase, de culoare verde-roşiatică. Frunze mici, opuse, glabre, de formă ovală, cu marginea întreagă. Privite în zare, frunzele prezintă nişte puncte transparente, care sunt în realitate celule cu ulei volatil. Flori roz-violacee grupate în pseudoverticile globuloase.

Răspândire. Creşte pe soluri aride, pietroase, nisipoase, cu expoziție sudică, în fânețe de pe dealuri, ajungând până în zona muntoasă.

Organul utilizat, recoltare. *Părțile aeriene* se culeg fără rădăcini, la începutul înfloririi. Recoltarea se face cu foarfeca sau cuțitul. Înainte de uscare se înlătură rădăcinile şi ramurile lemnoase.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene de cimbrişor conțin ulei volatil, alături de care se conține un principiu amar (serpilina), acid ursolic şi oleanolic, acizi cafeic şi rozmarinic, flavone, tanin, rezine. Se foloseşte sub formă de infuzie sau sirop aromatic, îndeosebi în medicina infantilă, ca stomahic, antispastic şi coleretic, în tratamentul tusei şi al gripei. Are, de asemenea şi proprietăți cicatrizante, antidiareice, diuretice şi antivirale. Se mai foloseşte pentru băi medicinale.

CIMBRU

Denumirea latină:

Thymus vulgaris L.

Denumirea rusă:

Тимьян обыкновенный

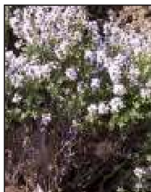
Denumirea engleză:

Common thyme

Familia: ***Lamiaceae***

16. CIMBRU

Descriere. Subarbust cu tulpina lignificată în partea inferioară şi acoperită cu un suber de culoare cenuşie. Frunze mici, alungit romboidale, ovate sau lanceolate. Flori mici şi grupate în pseudoverticile aşezate la subsuoara frunzelor din vârful tulpinilor. Caliciul este tubular, iar corola bilabiată şi colorată în roz. Fructe - nucule elipsoidale.

Răspândire. Ca plantă cultivată cimbrul are o largă răspândire în Grecia, Spania, Portugalia, Franța, Algeria, Germania, Ungaria, Bulgaria, România, Moldova.

Organul utilizat, recoltare. Se recoltează *ramurile* tinere nelignificate în perioada deschiderii primelor flori. Se usucă la umbră sau în uscătorii la 35^{0}C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Produsul vegetal conține ulei volatil alături de tanin, acid cafeic, flavonozide, un principiu amar, precum şi triterpenoide reprezentate prin acizii ursolic şi oleanolic. Thymi herba se întrebuințează sub formă de infuzie, extract fluid în tuse, bronşite şi tuse convulsivă, datorită proprietăților antiseptice şi calmante. Componentului principal al uleiului volatil i se atribuie proprietăți antibacteriene, antimicotice şi antihelmintice.

CIUBOȚICA CUCULUI

Denumirea latină:

Primula veris L.

Denumirea rusă:

Первоцвет весенний

Denumirea engleză: ***Cowslip***

Familia: ***Primulaceae***

17. CIUBOȚICA CUCULUI

Descriere. Plantă erbacee cu rizom cilindric, din care pornesc numeroase rădăcini adventive, dese, subțiri, ramificate la vârf. La suprafața pământului din rizom se formează o rozetă de frunze eliptic-ovale, cu suprafața reticulată, vârful obtuz, marginea crenată sau ondulată, pe fața inferioară des-păroasă şi cu nervuri proeminente, pețiol aripat, lung. Tulpina floriferă poartă 6-18 flori galbene-aurii, grupate într-o umbelă simplă.

Răspândire. Planta are cerințe ridicate față de umiditate, comună prin pajişti, fânețe, păşuni însorite, poieni, luminişuri de pădure, livezi, lunci.

Organul utilizat, recoltare. *Rizomii cu rădăcini* se recoltează primăvara de timpuriu şi în timpul înfloririi. Se spală într-un curent de apă. Se usucă la soare sau în poduri învelite cu tablă, bine aerisite. Uneori se mai recoltează frunzele şi florile. Se usucă la umbră într-un singur strat. Uscare artificială la 35 – 40^{0}C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Rizomii cu rădăcini de ciubotica cucului conțin saponozide triterpenice. S-au mai izolat: amidon, zaharuri, ulei volatil, enzime, substanțe tanante, flavonozide, săruri minerale. Datorită măririi şi fluidificării secreției bronhice rizomii şi rădăcinile de ciubotica cucului se utilizează ca expectorant, sub formă de decoct.

COACĂZ

Denumirea latină: ***Ribes nigrum L.***

Denumirea rusă:

Смородина черная

Denumirea engleză: ***Black currant***

Familia: ***Saxifragaceae***

18. COACĂZ

Descriere. Arbust tufos cu rădăcini adventive. Tulpini viguroase, erecte, negricioase. Lujeri cenuşii care se exfoliază în partea inferioară. Frunze subrotunde, cordiforme, cu 3-5 lobi triunghiulari, neregulat-dublu-seraţi, pe dos cu glande galbene mirositoare şi nervuri pubescente. Flori verzui-roşcate, dispuse în raceme. Fructe, bace sferice, negre, gust dulceag.

Răspândire. Planta este întâlnită pe soluri argilo-lutoase şi luto-argiloase, prin păduri şi tufişuri, lunci, zăvoaie, în regiunile deluroase şi muntoase, din părţile nordice. Se cultivă cu succes pe marginea aleilor din grădini, pe marginea parcelelor şi în apropierea gardurilor.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *fructele*, recoltate la maturitate.

Compoziţie chimică, întrebuinţări. Fructele conţin vitaminele C, P, B_2, B_6, K, caroten, zaharuri, acizi organici, deasemenea flavonozide, microelemente, substanţe tanante. Fructele posedă acţiune favorabilă în maladiile gastrointestinale (ulcer duodenal, gastrite, colite), în afecţiuni hepatobiliare, nefrite şi pielonefrite, în unele boli cardiovasculare ca insuficienţă cardiacă şi respiratorie, ateroscleroză. Din fructe se pregătesc specii, siropuri vitaminice.

COADA CALULUI

Denumirea latină:

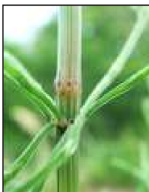
Equisetum arvense L.

Denumirea rusă: ***Хвощ полевой***

Denumirea engleză: ***Horsetail***

Familia: ***Equisetaceae***

19. COADA CALULUI

Descriere. Plantă perenă, erbacee. Tulpini de două feluri: fertile şi sterile. Cele fertile apar primăvara, de culoare brun-deschisă, fără ramuri, cu frunze concrescute care se termină cu un spic sporifer oval. Tulpinile sterile apar la începutul verii, de culoare verde-deschis, cu coaste evidente,aspre şi tari, ramificate verticilat; tulpina în secțiune prezintă o lacună centrală, ramurile sunt pline în interior şi cu patru muchii la exterior.

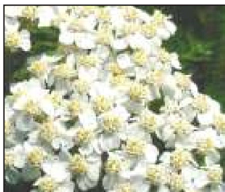
Răspândire. Planta este foarte comună prin fânețele şi luncile umede, pe râpe şi la marginea apelor, pe terenuri nisipoase şi argiloase.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* - tulpinile sterile, recoltate vara, pe timp uscat şi însorit. Uscarea lor se face repede în poduri bine aerisite, deoarece produsul înnegrit pierde proprietățile sale terapeutice.

Compoziție chimică, întrebuințări. Produsul vegetal conține saponozide triterpenice, flavonozide, săruri de siliciu şi potasiu, ulei volatil, acizi organici, substanțe tanante şi amare, caroten, vitamina C. Produsul prezintă o acțiune diuretică în gută şi reumatism, bolile de rinichi şi vezică; prescris ca expectorant în bronşite; în tuberculoza pulmonară, ca remineralizant.

COADA ŞORICELULUI

Denumirea latină:
Achillea millefolium L.
Denumirea rusă: ***Тысячелистник обыкновенный***
Denumirea engleză:
Common yarrow
Familia: ***Asteraceae***

20. COADA ŞORICELULUI

Descriere. Plantă perenă, erbacee cu un rizom lignificat, din care se dezvoltă stoloni subterani. Ea prezintă două feluri de tulpini: cele florifere, care poartă inflorescențele, sunt ramificate, înalte, erecte, cu internodii lungi, pubescente, şi cele cu internodii scurte, care poartă numai frunze. Frunze alterne, 2-3-penate, sectate, lanceolate, cu un număr mare de lacinii. Cele bazale sunt mai scurte, iar cele tulpinale mai lungi. Florile albe, uneori cu o nuanță cenuşie sau roz,dispuse în corimb.

Răspândire. Planta creşte cel mai adesea la marginea drumului, în locuri uscate, acoperite cu iarbă, pe marginea ogoarelor, păşuni, poiene, râpe.

Organul utilizat, recoltare. *Părțile aeriene* şi *florile* se recolectează la începutul înfloririi plantelor, în zile senine şi calde. Uscarea se face la umbră, în strat subțire sau în uscătorii.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiul activ al plantei este uleiul volatil. Gustul amărui al plantei este dat de lactone. Se mai conțin flavonozide, vitamina K, tanin, glucide, substanțe anorganice. Sub formă de infuzie, decoct şi specii amare, gastrice se întrebuințează ca stomahic, astringent şi aromatic amar. Se mai utilizează în tratamentul hemoroizilor şi arsurilor. Datorită achilinei are acțiune coleretică, mărind cantitatea bilei.

CORN

Denumirea latină: ***Cornus mas L.***
Denumirea rusă:
Кизил обыкновенный
Denumirea engleză:
Cornelian cherry
Familia: ***Cornaceae***

21. CORN

Descriere. Arbust sau arbore mic cu lemnul tare şi scoarţa de culoare galbenă-cenuşie cu crăpături. Ramurile tinere verzi, co coaste proeminente, acoperite cu peri scurţi; mai târziu glabre, de la cenuşiu-galben până la roşii-brune. Frunze ovate până la lanceolate cu vârful ascuţit şi peţioli pubescenţi. Flori galbene grupate în cime umbeliforme, care se deschid înaintea frunzelor.

Răspândire. Creşte spontan prin tufişuri, margini de pădure, zăvoaie din zona de deal, des formează desişuri cu alţi arbuşti. Rezistent la ger, secetă; se cultivă.

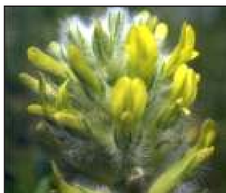
Organul utilizat, recoltare. *Scoarţa* se recoltează primăvara devreme în timpul circulaţiei intense a sucului sau toamna târziu la sfârşitul perioade de vegetaţie, iar *fructele* – la maturizare deplină. Uneori odată cu fructele se recoltează şi *frunzele.*

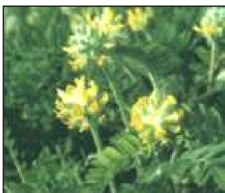
Compoziţie chimică, întrebuinţări. Scoarţa, bogată în taninuri se utilizează ca febrifug. Fructele conţin acid ascorbic, tanin, pectine, flavonozide şi au acţiune astringentă, antidiareică şi antidizenterică. În medicina populară cornul se foloseşte în dereglări ale funcţiilor tractului gastro-intestinal. Decoctul din frunze se utilizează în tratamentul viermilor intestinali.

COŞACI

Denumirea latină:
Astragalus dasyanthus Pall.
Denumirea rusă:
Астрагал шерстистоцветковый
Denumirea engleză: ***Milk vetch***
Familia: ***Fabaceae***

22. COŞACI

Descriere. Plantă perenă, erbacee cu un rizom gros, cilindric. Tulpini erecte, roşiatice, pubescente. Frunze alterne, compuse, imparipenat-partite, cu 12-14 perechi de foliole alungit-ovale şi bractee alungit-lanceolate. Florile galbene, pufoase, grupate în capitule sferice.

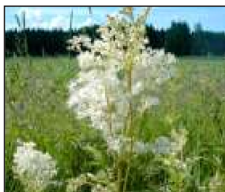
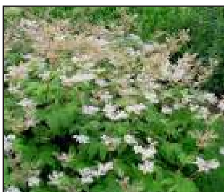
Răspândire. Planta se întâlneşte rar, desişuri nu formează. Creşte în poiene, printre arbuşti de stepă, în văile râurilor şi pantele dealurilor. Nu este pretențioasă față de sol şi umiditate.

Organul utilizat, recoltare. *Părțile aeriene* se recolectează în faza de butonizare sau la începutul înflorii plantelor, până la ivirea pe frunze a petelor ruginii. Se taie planta la înălțimea 5-7 cm deasupra solului, fără tulpini lignificate. Uscarea se face la umbră, în strat subțire sau în uscătorii.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene ale plantei conțin saponozide triterpenice, flavonozide, amidon, mucilag, acizi organici, săruri minerale. Infuzia, obținută din produsul vegetal, dilată vasele sanguine, are acțiune hipotensivă, sedativă şi diuretică; se utilizează la hipertonie, stenocardie, insuficiențe cardio-vasculare, nefrite acute şi cronice.

CREŢUŞCĂ

Denumirea latină:
Filipendula ulmaria L
Denumirea rusă:
Лабазник вязолистный
Denumirea engleză:
Meadow sweet
Familia: ***Rosaceae***

23. CREŢUŞCĂ

Descriere. Plantă erbacee, perenă, rizom orizontal, noduros din care pornesc rădăcini adventive, filiforme. Tulpină erectă, glabră, unghiulară, roşcată, de obicei simplă. Frunze penate, cu 3-5 foliole perechi din care cea terminală este mai mare şi prevăzută cu 3-5 lobi palmaţi, faţa superioară glabră, cea inferioară alb-păroasă, pe margine serate; stipele mari, închis serate. Flori albe-crem dispuse în cime multiflore.

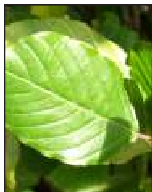
Răspândire. Planta creşte prin zăvoaie, pajişti umede, marginea râurilor, şanţuri.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părţile aeriene* de creţuşcă, recoltate în timpul înfloririi. Se usucă în strat subţire, artificial la temperaturi până la 35^0C.

Compoziţie chimică, întrebuinţări. Părţile aeriene conţin aldehidă salicilică, vanilină, ceruri, taninuri, substanţe minerale, flavonoide, aviculurină, spireozid, gaulterozidă etc. Datorită gaulterozidei şi spireozidei, al căror agliconi sunt derivaţi ai acidului salicilic, produsul are acţiune antireumatismală, iar flavonoidele sunt răspunzătoare de acţiunea lui diuretică. Sub formă de infuzie şi în special asociat cu coaja de salcie se întrebuinţează ca adjuvant în tratamentul reumatismului articular acut şi ca diuretic şi diaforetic.

CRUŞIN

Denumirea latină:
Frangula alnus Mill.
Denumirea rusă:
Крушина ольховидная
Denumirea engleză:
Alder buckthorn
Familia: ***Rhamnaceae***

24. CRUŞIN

Descriere. Arbust cu ramuri alterne lipsite de spini. Scoarța este netedă, de culoare brun-cenuşie la exterior şi galbenă la interior, lucitoare. Frunze alterne, de formă ovală, ascuțite la vârf, cu marginea întreagă, netede şi lucitoare. Flori mici, de culoare alb-verzuie, strânse în grupuri la subsuoara frunzelor. Fructe globuloase, la început verzi, apoi de culoare roşie, iar la maturitate devin negre-violacee cu 2-3 semințe.

Răspândire. Planta creşte în păduri de luncă, zăvoaie, pe malul apelor, mlaştini, comun la câmpie şi dealuri.

Organul utilizat, recoltare. *Scoarța* se recoltează în momentul când începe dezvoltarea frunzelor. Nu se vor recolta cojile de pe ramurile de un an, care se recunosc prin lipsa lenticelelor şi cele bătrâne cu crăpături adânci, deoarece sunt sărace în principii active. Sunt uscate pe cale naturală, la soare sau în uscătorii termice la 40°C

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiile active sunt reprezentate de derivații antracenici. Au mai fost identificate saponozide, acidul ascorbic, mucilagii, substanțe amare. Scoarța de cruşin se administrează ca laxativ sau purgativ, în funcție de doză, precum şi împotriva hemoroizilor, în compoziția speciilor depurative.

CUCURBEȚICĂ

Denumirea latină:
Aristolochia clematidis L.
Denumirea rusă:
Кирказон ломоносовидный
Denumirea engleză: **_Birthwort_**
Familia: **_Aristolochiaceae_**

25. CUCURBEȚICĂ

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu rizom scurt, ramificat, galben-brun, de la care pleacă rădăcini adventive. Tulpină simplă, erectă cu noduri. Frunze alterne, cordiforme sau ovat-triunghiulare, lung-pețiolate, cu vârf obtuz şi aspect pielos. Flori tubuloase, ventriculate la bază, de culoare verde pal cu tentă gălbuie, aşezate câte 3-5 la subsuoara frunzelor. Fructul globulos, galben-verzui cu semințe castanii-brune.

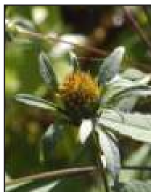
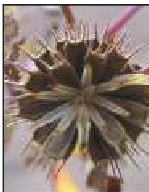
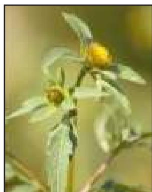
Răspândire. Planta creşte prin semănături, vii, crânguri, tufărişuri, marginea pădurilor şi drumurilor, pe malurile râurilor, poiene.

Organul utilizat, recoltare. *Rizomii şi rădăcinile* se colectează toamna, la sfârşitul perioadei de vegetație, *părțile aeriene* – în timpul înfloririi şi pentru *semințe* se culeg fructele în iulie-august, se usucă şi se freacă pentru eliberarea lor.

Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține acizi aristolochici, alcaloizi, alantoină, tanin, flavonozide, substanțe amare, rezine. Acizii aristolochici dezvoltă o acțiune imunostimulatoare, favorabilă în tratamentul unor infecții cronicizate (fistule anale şi dentare, plăgi greu vindecabile); la supradozare sunt toxici şi iritanți. Planta se mai utilizează în anorexie, nevroze, dureri premenstruale şi ca antiinflamator; posedă acțiune purgativă drastică.

DENTIȚĂ

Denumirea latină:
Bidens tripartita L.
Denumirea rusă:
Череда трехраздельная
Denumirea engleză:
Three-lobe beggarticks
Familia: ***Asteraceae***

26. DENTIȚĂ

Descriere. Plantă ierbacee, anuală cu rădăcină rămuroasă, deasă, uneori fusiformă. Tulpină erectă, glabră, ramificată, înaltă până la 100 cm. Frunze opuse, glabre, 3-5 lobate, incis-serate, pețiol de obicei aripat. Calatidii solitare aşezate în vârful ramurilor, cu foliole involucrale foliacee, cele interne alungit-ovate, gălbui-brunii. Nu are flori marginale ligulate. Fructe – achene turtite, slab-păroase sau glabre, fin-spinoase pe colțuri, prevăzute cu 2-4 sete spinoase.

Răspândire. Creşte prin mlaştini cu şi fără turbă, şanțuri umede, în zona de margine a lacurilor, râurilor, pe lângă izvoare, fântâni, locuri ruderale umede.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de dentiță, recoltate până şi în timpul înfloririi. Se rup frunzele şi părțile superioare tinere.

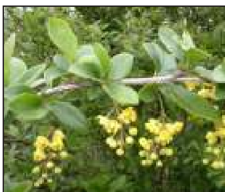
Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene conțin o cantitate însemnată de caroten, acid ascorbic, substanțe tanante, flavonozide, substanțe minerale, mucilagii, ulei volatil. Infuzia din plantă are proprietăți diuretice, sudorifice, uşor laxative, sedative, efecte stimulatorii asupra circulației arteriale şi amplitudinii contracțiilor cardiace. La copii se fac băi cu decoctul plantei pentru întărirea organismului, vindecarea de urticarii şi scrofuloză.

DRĂCILĂ

Denumirea latină:
Berberis vulgaris L.
Denumirea rusă:
Барбарис обыкновенный
Denumirea engleză:
Common barberry
Familia: **_Berberidaceae_**

Descriere. Arbust ramificat cu rizom orizontal, cu lemnul galben-aprins. Lăstari numeroşi, drepți, ramificați. Tulpinile bătrâne de culoare cenuşie cu scoarță crăpată, cele tinere-brăzdate, brune-gălbui sau cenuşii-gălbui. Ramurile au ghimpi tripartiți în subsuoara cărora se află lăstari scurți cu fascicule de frunze. Frunze invers-ovate, pe margine cu zimți ascuțiți, florile în raceme. Fructe - bace roşii.

Răspândire. Creşte spontan prin tufărişuri, la marginea ogoarelor, în locuri însorite sau umbrite. Se cultivă ca arbust ornamental şi medicinal.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* se recoltează în timpul butonizării. De pe tulpini şi ramuri *scoarța* se obține primăvara, sub formă de jgheaburi sau tuburi înguste, de pe rădăcini – toamna. *Fructele* se culeg la maturitatea deplină, iar *rădăcinile* se recoltează toamna târziu.

Compoziție chimică, întrebuințări. Frunzele, scoarța şi rădăcinile conțin alcaloizi din şirul izochinolinei. Fructele conțin glucide, în special glucoza şi fructoza, acid ascorbic, pectine, acid malic, gume. Datorită berberinei produsul vegetal posedă acțiune colagogă, hemostatică, tonic stomahică, febrifugă, diuretică. Pentru aceste proprietăți este utilizată în tratamentul icterului, a metroragiilor, în afecțiuni hepatobiliare.

FECIORICĂ

Denumirea latină:

Herniaria glabra L.

Denumirea rusă: ***Грыжник голый***

Denumirea engleză: ***Rupturewort***

Familia: ***Caryophyllaceae***

28. FECIORICĂ

Descriere. Plantă erbacee, anuală, bienală, rar perenă. Tulpini târâtoare, lungi până la 30 cm, ramificate, glabre sau foarte scurt păroase, formând tufe dese circulare. Frunzele sunt dispuse opus, mici, eliptice sau lanceolate. Florile mici, grupate în glomerule la subsuoara frunzelor, de culoare verzuie şi alcătuite din 5 sepale libere, glabre, fără pețiol şi cu androceul format din 5 stamine libere. Fructul monosperm, aspru, mai lung decât caliciu, semințe lentiforme, negre, lucioase.

Răspândire. Planta creşte prin locurile nisipoase şi pietroase, surpături.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de feciorică, recoltate în timpul înfloririi. Se usucă la umbră, în strat subțire, de preferat în poduri acoperite cu tablă.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene de feciorică conțin saponozide, deasemenea derivați cumarinici, flavonozide, ulei volatil. Complexul saponinic acționează în sensul creşterii diurezei şi al activării metabolismului. Infuzia se foloseşte pentru tratarea de afecțiuni renale (litiază renală), afecțiuni ale vezicii urinare (litiază vezicală), cistită cronică, afecțiuni ale prostatei, în albuminurie.

FERIGĂ

Denumirea latină:
Dryopteris filix-max L.
Denumirea rusă:
Мужской папоротник
Denumirea engleză: ***Male ferns***
Familia: ***Aspleniaceae***

29. FERIGĂ

Descriere. Plantă ierbacee, vivace cu un rizom gros, târâtor. În secțiune, rizomul şi resturile de pețiol sunt de culoare verde. Frunzele sunt alungite având de o parte şi alta a nervurei principale numeroase foliole, de culoare verde-închis, care la rândul lor sunt divizate în aripioare (segmente) mai mici. Pe spatele acestor aripioare, de-a lungul nervurei, se observă grămăjoare de sporangi (sori) conținând spori, cu ajutorul cărora feriga se înmulțeşte.

Răspândire. Planta creşte în păduri de foioase, tufărişuri, locuri umbrite, buruienişuri de depresiune, sporadică în molidişuri.

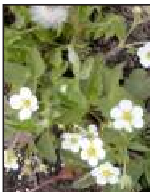
Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *rizomii*, care se recoltează toamna împreună cu resturile de pețioli rămaşi din anii trecuți. Rizomul se poate recolta şi primăvara în momentul când frunzele sunt încă în faza de cârje.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiile active din rizomii de ferigă sunt derivați ai floroglucinolului în diferite stadii de condensare, denumite global filicină. Deoarece, substanțele active din rizomul de ferigă paralizează musculatura netedă a celor mai multe specii de tenie, constituie unul din cele mai bune tenifuge, naturale, indigene.

FRAG DE PĂDURE

Denumirea latină: ***Fragaria vesca L.***
Denumirea rusă:
Земляника лесная
Denumirea engleză:
Wild strawberry
Familia: ***Rosaceae***

30. FRAG DE PĂDURE

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu rizom cilindric, orizontal. Stolonii supratereşti târâtori, înrădăcinează la noduri. Frunze trifoliate, lung-pedunculate, cu foliole ovate, pe margine dințate, fața inferioară scurt-păroasă. Stipele lanceolate, lung-acuminate, pe față brun-roşcate, pe dos alipit-păroase. Flori albe, tipul 5, dispuse în cime, cu pediceli păroşi. Fruct, achenă înfiptă în receptacul, care devine zemos, aromat.

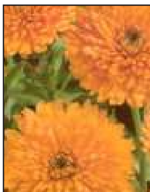
Răspândire. Planta este întâlnită în pajişti, fânețe, păduri rărite, tufărişuri etc.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *frunzele* de frag, recoltate fără pețiolul principal şi fără tulpinile târâtoare. Uscarea se face la umbră, în strat subțire, în uscătorii artificiale la temperatura de 40-50^{0}C. *Fructele* se folosesc proaspete.

Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține vitaminele A, B_1, B_2 , C, acizi organici, zaharuri, urme de ulei volatil, flavonozide, săruri minerale, substanțe tanante. Infuzia se întrebuințează în tratamentul diareii, cistitei, pentru stimularea diurezei cu eliminarea de acid uric şi a toxinelor, deasemenea la diabet zaharat şi anemii. Fructele ca tonic, depurativ, hipotensor, reglor hepatic.

GĂLBENELE

Denumirea latină:
Calendula officinalis L.
Denumirea rusă:
Ноготки лекарственные
Denumirea engleză: ***Marigold***
Familia: ***Asteraceae***

31. GĂLBENELE

Descriere. Plantă anuală sau bianuală, cu tulpina erectă, ramificată. Frunze alterne, sesile, întregi, pubescente sau glabre; cele inferioare oblanceolate, rotunjite la vârf; frunzele mijlocii şi superioare sunt lanceolate. Inflorescențele sunt antodii terminale, formate din flori ligulate periferice, de culoare portocalie, şi din flori centrale sterile, tubuloase, galbene-portocalii.

Răspândire. Planta este răspândită aproape în toată Europa ca plantă ornamentală, prin mai toate grădinile.

Organul utilizat, recoltare. *Florile* se recoltează la deschiderea primelor 2-3 rânduri de flori ligulate; se rup cu mâna, fără codițe. Se usucă în straturi subțiri, afânate.

Compoziție chimică, întrebuințări. În paneraşele florale se conțin carotenoide. Mirosul florilor este determinat de prezența urmelor de ulei volatil. Se mai conține acidul ascorbic, rezine, substanțe amare, flavonozide, tanin, acizi organici. Planta posedă acțiune emenagogă, coleretică, antispastică, cicatrizantă, antiinflamatoare, fiind utilizată în tratamentul dismenoreelor şi al tulburărilor menstruale, deasemenea dă bune rezultate în tratamentul plăgilor, rănilor, înțepăturilor de insecte, degerăturilor, arsurilor.

HAMEI

Denumirea latină:

Humulus lupulus L.

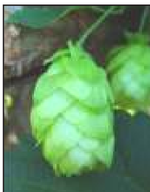
Denumirea rusă:

Хмель обыкновенный

Denumirea engleză: ***Common hop***

Familia: ***Cannabaceae***

32. HAMEI

Descriere. Plantă erbacee, vivace, cu rizomi târâtori lungi. Tulpina volubilă, poartă frunze opuse, cu 3-5 lobi dințați, cordate la bază, cu bractee. Florile mascule dispuse în ciorchine ramificate, iar cele femele grupate câte două la baza unei bractei alcătuind o inflorescență aproape globuloasă. Fructificațiile sunt conuri false, formate din bractee galben-verzui, reunite în jurul unui ax central, alcătuind un con globulos, denumit strobil, fiecare bractee având la baza sa câte o achenă; bracteea şi achena sunt acoperite cu numeroase glande rezinoase de culoare galben-aurie.

Răspândire. Planta creşte spontan prin lunci, crânguri, păduri, malurile râurilor.

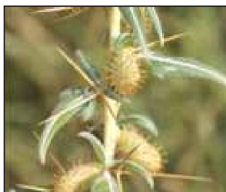
Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc numai *conurile femele*, recoltate când au culoare galben-verzuie. Se usucă la umbră sau în încăperi bine aerisite.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiul activ este o oleo-rezină localizată în perii glandulari, formată dintr-un ulei volatil şi rezină. Compuşii fenolici sunt prezenți prin flavonoide, cumarine, acizi fenolici. Produsul vegetal este bogat în vitamine din grupul B, acid ascorbic, tocoferoli. Planta prezintă proprietăți sedative blânde, antispastice, tonic amare; întră în compoziția speciilor calmante şi sedative.

HOLERĂ (GHIMPE, SCAI)

Denumirea latină:
Xanthium spinosum L.
Denumirea rusă:
Дурнишник колючий
Denumirea engleză:
Spiny cocklebur
Familia: ***Asteraceae***

33. HOLERĂ (ghimpe, scai)

Descriere. Plantă erbacee, anuală cu rădăcină fusiformă. Tulpina ramificată, pubescentă, cu spini trifurcaţi la baza fiecărei frunze. Frunze opuse, lung obovate, obovate sau ascutit romboidale, uneori trilobate, pețiolate. Culoarea frunzelor pe fata superioara este verde dar in dreptul nervurilor principale, datorita pubescentei verde albicioasa, pe fata inferioara – sur-alb-păroasă. Flori mici verzui grupate în calatidii globuloase.

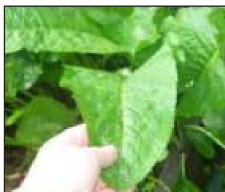
Răspândire. Planta creşte spontan prin locuri necultivate, pe lângă drumuri, garduri, în jurul clădirilor părăsite.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene*, recoltate în timpul verii. Se usucă în strat subțire în locuri bine aeresite.

Compozitia chimica, întrebuințări. Conține acizi polifenolcarboxilici (cafeic şi clorogenic), taninuri catehice, b-sitosterol, saponine triterpenice, urme de ulei volatil. Specia este utilizată in afecțiuni ale căilor urinare şi prostatite, ca antitumoral; sialagog şi diuretic, în febra intermitenta şi impotriva turbării. Cercetările farmacodina-mice au demonstrat că posedă actiune anticongestivă, epitelizant-cicatrizantă şi dezinfectantă.

HREAN

Denumirea latină: ***Armoracia rusticana Gaerth***
Denumirea rusă: ***Хрен обыкновенный***
Denumirea engleză: ***Horse radish***
Familia: ***Brassicaceae***

34. HREAN

Descriere. Plantă ruderală, erbacee, vivace prin rădăcină pivotantă, groasă. Tulpina dreaptă, ramificată în partea superioară, cu frunze mari alungit-ovate, cordate, pețiolate (cele bazale) sau sesile (tulpinale). Flori mici, albe, numeroase, grupate în racem. Fructul – siliculă globuloasă.

Răspândire. Planta creşte în locuri umede, prin văi, pe lângă garduri şi case de locuit; deasemenea se cultivă.

Organul utilizat, recoltare. *Rădăcinile* plantelor de 1-2 ani se recoltează toamna târziu, după uscarea frunzelor, sau primăvara devreme; cele groase înainte de uscare se despică longitudinal. Uscarea se face la umbră, în strat subțire sau în uscătorii.

Compoziție chimică, întrebuințări. Rădăcinile conțin tioglicozide (sinigrozida), ulei volatil, alături de glucide, aminoacizi, vitamine B,C, săruri minerale, enzime. Hreanul modifică secrețiile bronhice, stimulează diureza şi exercită, în plus o acțiune balsamică şi antiseptică. În doze mici este eupeptic, diuretic şi stimulent general. În doze crescute devine iritant şi provoacă gastrite, enterite, nefrite, cistite. Nu se recomandă suferinzilor de hemoroizi, dereglări de ritm cardiac, stări congestive.

IARBĂ MARE

Denumirea latină: ***Inula helenium L.***
Denumirea rusă:
Девясил высокий
Denumirea engleză: ***Elecampane***
Familia: ***Asteraceae***

35. IARBĂ MARE

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu o tulpină dreaptă, puternică, păroasă şi ramificată în partea superioară. În pământ are un rizom scurt, cilindric, cărnos. La baza plantei se află frunze mari alungit-ovale, cu marginea dințată, lung pețiolate. Frunzele superioare sunt alterne, sesile, ovale şi înconjoară tulpina. Florile formează capitule mari, galbene, având florile ligulate şi tubuloase.

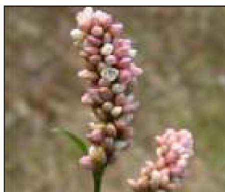
Răspândire. Planta creşte prin fânețe umede, pe lângă pâraie, în lunci, livezi, în regiunea pădurilor de deal.

Organul utilizat, recoltare. Toamna se recoltează *rizomii cu rădăcinile* de la plante viguroase, de cel puțin 2-3 ani. Se scot din pământ cu ajutorul cazmalei, se îndepărtează părțile aeriene, se spală într-un curent de apă, apoi se înlătură rădăcinile cioturoase, subțiri, lemnoase şi seci.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile subterane ale plantei conțin ulei volatil, inulină, saponozide şi terpene. Decoctul este un calmant al tusei şi modificator al secrețiilor bronhice. Acționează atât ca expectorant, cât şi ca spasmolitic, dar mai posedă şi o acțiune general-tonică. Se prescrie în tratamentul bronşitelor cronice, catar bronhic, în tusea cronică a bătrânilor, bronşită emfizemică.

IARBĂ ROŞIE

Denumirea latină:
Polygonum persicaria L.
Denumirea rusă:
Горец почечуйный
Denumirea engleză: ***Ladysthumb***
Familia: ***Polygonaceae***

36. IARBĂ ROŞIE

Descriere. Plantă erbacee, anuală. Tulpină erectă, glabră, ramificată, cu noduri bazale pronunțate şi ochree tubuloasă prevăzută cu peri. Frunzele alterne, lanceolate sau oblong-lanceolate, lung-acuminate, glabre, des cu pete brune-roşietice, scurt pețiolate sau sesile. Tecile dens îmbracă tulpina, cu perişori alipiți de suprafață. Flori albe sau roşietice, neglanduloase, grupate în spice axilare şi spice terminale.

Răspândire. Planta creşte prin locuri mlăştinoase, pe marginea râurilor, pâraielor, lacurilor, din zona dealurilor până în cea subalpină.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de iarbă roşie, recoltate în faza înfloririi. Se taie părțile plantei înflorite cu lungimea până la 40 cm, înlăturând tulpinile lignificate de la bază. Se usucă la umbră în strat subțire în încăperi bine aerisite.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene conțin flavonoidele: hiperozida, avicularina, cvercitina, izocvercitina, rutinozida, kempferolul; vitaminele C şi K, substanțe tanante şi pectinice, poliholozide, acizi organici, ulei volatil. Infuzia din părți aeriene de iarbă roşie se foloseşte ca remediu hemostatic la hemoragii uterine şi hemoroidale şi ca purgativ la constipații atonice şi spastice.

IEDERĂ

Denumirea latină: ***Hedera helix L.***

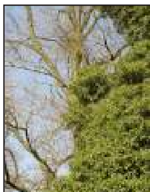
Denumirea rusă:

Плющ обыкновенный

Denumirea engleză: ***Ivy***

Familia: ***Araliaceae***

37. IEDERĂ

Descriere. Liană cu tulpini lignificate, viguroase, care se fixează de arbori sau de pereții caselor cu ajutorul unor crampoane (rădăcini), dezvoltate la nivelul nodurilor de pe tulpini. Frunze alterne, cu 3-5 lobi triunghiulari, lipicioase şi persistente. Flori galbene-verzui mici în formă de umbele sferice grupate în raceme. Fructul este o bacă globuloasă neagră cu 4-5 semințe, toxic.

Răspândire. Planta creşte pe soluri bogate în humus prin păduri umbroase şi umede, deasemenea pe stânci şi ziduri, în zăvoaie. Se cultivă în parcuri, grădini ca plantă decorativă.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *frunzele*, recoltate în faza înfloririi. Se usucă la umbră în strat subțire în încăperi bine aerisite.

Compoziție chimică, întrebuințări. Frunzele conțin saponozide triterpenice, deasemenea vitamine din grupul B, săruri minerale, iod legat, flavonozide, acizi polifenolici, steroli, caroten, fitoncide. Se utilizează în bronşite acute şi cronice, astm bronhic, tuse convulsivă, migrene, dureri de ficat şi stomac; ulcerații, micoze şi alte afecțiuni dermice. Frunzele proaspete se aplică pe arsuri şi răni puroioase.

IENUPĂR

Denumirea latină:

Juniperus communis L.

Denumirea rusă:

Можжевельник обыкновенный

Denumirea engleză:

Common juniper

Familia: ***Cupressaceae***

38. IENUPĂR

Descriere. Arbust cu frunze în formă de ace, ascuțite la vârf, aşezate în verticil câte 3 la un loc. Florile femele au aspectul unor muguri, de culoare verde şi sunt formate din 3 solzi superiori. După fecundare, solzii superiori devin cărnoşi formând fructul, globulos, sferic. Florile mascule au forma unor conuri. Galbule (semințe + înveliş cărnos) sferice, la început verzui, apoi negre-albăstrui.

Răspândire. Arbustul creşte în pâlcuri sau formând tufărişuri, în rarişti şi margini de păduri, poiene, păşuni. Preferă locuri luminoase, aerisite, cu umiditate atmosferică ridicată.

Organul utilizat, recoltare. *Fructele* se recoltează când sunt de culoare neagră-albăstruie. Se recoltează prin scuturarea ramurilor deasupra unei prelate aşezate sub arbust. Ramurile se scutură uşor pentru ca pe lângă fructele coapte să nu se scuture şi cele neajunse la maturitate, încă verzi şi care formează producția anului următor.

Compoziție chimică, întrebuințări. Fructele de ienupăr conțin ulei volatil. însoțit de răşini, zahăr invertit, pectine, acizi organici, principiu amar iuniperina. Se întrebuințează ca diuretic, stomahic, antireumatic şi sudorific. Administrat un timp mai îndelungat provoacă iritații renale, care conduc, în primă fază, la albuminurie.

IPCĂRIGE

Denumirea latină:
Gypsophila paniculata L.
Denumirea rusă: ***Гипсолюбка (качим) метельчатая***
Denumirea engleză: ***Baby's breath***
Familia: ***Caryophyllaceae***

39. IPCĂRIGE

Descriere. Plantă perenă cu rizom gros de 2-8 cm, care se continuă cu rădăcini lungi de 1,5-2 cm. Tulpini mult ramificate la bază formând tufe dese, aproape sferice. Frunzele sunt dispuse opus, lanceolate, întregi, ascuțite, cu 3 nervuri şi suprafață ceroasă. Florile numeroase, foarte mici, albe sau slab roz, dispuse în panicul. Fructul monosperm, aspru, mai lung decât caliciu, semințe lentiforme, negre, lucioase.

Răspândire. Planta nu suportă terenuri grele, creşte prin locurile nisipoase, de-a lungul pâraielor şi râurilor, pe lângă garduri şi drumuri, în lizierele pădurilor de pin. Se cultivă ca decorativă în florării.

Organul utilizat, recoltare. *Rădăcinile* se recoltează toamna, la sfârşitul perioadei de vegetație, de la exemplarele de 3-4 ani, când conținutul de substanțe active este mai bogat. Se rețin numai rădăcinile, lăstarii subterani replasându-se. Se usucă la soare sau în uscătorii termice.

Compoziție chimică, întrebuințări. Constituentul principal este gipsozida A (gipsozida saponina), deasemenea zaharuri, cantități mici de ulei volatil, săruri minerale. Rădăcinile sunt utilizate pentru proprietățile lor expectorante (în bronşite), diuretice şi depurative; deasemenea pentru combaterea viermilor intestinali şi ca cicatrizant pentru răni.

IZMĂ BUNĂ (mentă)

Denumirea latină:

Mentha piperita L.

Denumirea rusă: ***Мята перечная***

Denumirea engleză: ***Peppermint***

Familia: ***Lamiaceae***

40. IZMĂ BUNĂ (mentă)

Descriere. Plantă erbacee cu rădăcini adventive fibroase. Tulpina patrunghiulară, compusă din noduri şi internoduri, mai mult sau mai puţin erectă, puternic ramificată. Frunze opuse, ovat-lanceolate până la lanceolate, cu marginea limbului serată, pe partea superioară netede, iar pe cea inferioară au nervuri proeminente; colorate în verde închis cu glande oleifere. Inflorescenţa este de forma unui spic, conic alungit.

Răspândire. Plantă care preferă solurile fertile de luncă, luto-nisipoase, cu apă freatică la mică adâncime, heliofilă.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* se recoltează când acestea ajung la lungimea de 6 cm. *Părţile aeriene* se recoltează pentru uscare când plantele sunt înflorite în proporţie de 15-20%, iar pentru extragerea uleiului volatil, când plantele sunt înflorite peste 25%.

Compoziţie chimică, întrebuinţări. Frunzele de mentă conţin ulei volatil (principiu activ), lipide, sitosterol, acizii ursolic şi oleanolic, taninuri, flavonozide, caroten. Ele se prescriu ca spasmolitic, colagog şi antiemetic; întră în componenţa speciilor cu acţiune carminativă, gastrică, colagogă şi calmantă. Tinctura se foloseşte ca analgezic.

LEURDĂ

Denumirea latină:
***Allium ursinum* L.**
Denumirea rusă:
Лук медвежий (черемша)
Denumirea engleză: ***Wild garlic***
Familia: ***Liliaceae***

41. LEURDĂ

Descriere. Plantă perenă cu rădăcini fibroase pornite dintr-un bulb ovoidal. Tulpina floriferă erectă cu trei muchii. Frunze (2) ovat-lanceolate sau eliptictic-lanceolate cu două nervuri paralele, la bază treptat îngustate într-un pețiol lung; verzi-închise pe partea superioară şi mai deschise pe cea inferioară. Flori albe, grupate în inflorescențe umbeliforme.

Răspândire. Creşte pe soluri bogate în humus, umede, prin păduri umbroase de fag, tei, stejar.

Organul utilizat, recoltare. Recoltarea *frunzelor* se efectuează în timpul înfloririi, pe timp uscat, după ce se ridică roua. *Bulbii* se sapă primăvara devreme sau toamna târziu. Planta are miros de usturoi.

Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține un principiu activ la nivelul musculaturii uterine, dar încă neidentificat structural. Se conține ulei volatil, fitoncide, vitamina C, săruri minerale. Produsul vegetal se foloseşte pentru mărirea tensiunii arteriale, elimenarea toxinelor din organism (combate intoxicația cu nicotină), activează peristaltismul intestinal, este vermifug, febrifug.

LEVĂNȚICĂ

Denumirea latină:

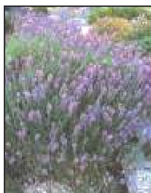
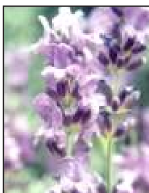
Lavandula angustifolia Mill.

Denumirea rusă:

Лаванда узколистная

Denumirea engleză: ***Lavender***

Familia: ***Lamiaceae***

42. LEVĂNȚICĂ

Descriere. Plantă perenă cu rădăcină lignificată. Tulpina, ramificată puternic de la bază, formează o tufă aproape globuloasă, semisferică; cea bătrână este brună, cu scoarța exfoliată, iar ramificațiile tinere sunt patrunghiulare, pubescente. Frunze opuse, liniar-lanceolate, acute; cele inferioare cenuşii, pe ambele fețe păroase, cu peri ramificați, stelați, cele superioare cenuşii-verzi, mai puțin păroase. Florile sunt grupate într-o inflorescență spiciformă.

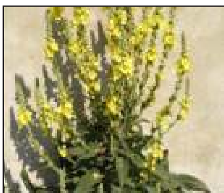
Răspândire. Planta creşte pe soluri afânate, permeabile, relativ uscate.

Organul utilizat, recoltare. Recoltarea *inflorescențelor* cu rămăşiți scurte de tulpini se face în prima jumătate a zilei, când conțin maximum de ulei volatil şi se transportă imediat la locul de extragere a uleiului sau uneori la cel de uscare.

Compoziție chimică, întrebuințări. Florile proaspete de levănțică conțin ulei volatil, deasemenea tanin, cumarine, acid ursolic, un principiu amar, rezine, substanțe pectice. Florile, ca atare, se folosesc ca stimulent aromatic, ca vermifug în medicina tradițională, ca insecticid. Uleiul de levănțică, ca şi cel de melisă, conduce la o normalizare a funcției cardiace; se foloseşte pentru corectarea mirosului unguentelor şi cremelor medicinale.

LUMÂNĂRICĂ

Denumirea latină:
***Verbascum thapsiforme* Schrad.**
Denumirea rusă:
Коровяк скиперовидный
Denumirea engleză: ***Mullein***
Familia: ***Scrophulariaceae***

43. LUMÂNĂRICĂ

Descriere. Plantă ierbacee, bianuală, cu tulpina dreaptă, cilindrică, ramificată şi acoperită cu frunze care îmbracă tulpina. Întreaga plantă este acoperită cu peri deşi şi stelați, ceea ce îi dă un aspect catifelat. Florile sunt aşezate în formă de spic la vârful tulpinii sau al ramurilor.

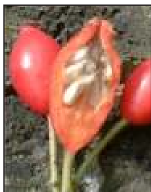
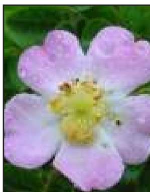
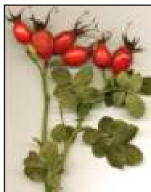
Răspândire. Creşte prin locuri însorite, pe terenuri nisipoase şi pietroase, de-a lungul gardurilor. La noi se întâlneşte peste tot.

Organul utilizat, recoltare. Începând din luna iunie se culeg *florile* fără sepale (corola cu staminele). Deoarece planta înfloreşte treptat începând de la bază spre vârf, culegerea florilor se poate continua până în luna septembrie. Cercetările au arătat că principiul lor activ (saponozidele) se află numai în florile complet deschise. Uscarea trebuie să se efectueze repede, la temperatura de maximum 45°C, pentru preîntâmpinarea brunificării.

Întrebuințări. Proprietățile expectorante şi emoliente (datorită mucilagiului) fac ca florile de lumânărică să fie incluse în speciile pectorale, sau se folosesc ca diaforetice şi antiastmatice. Datorită saponozidelor, flavonozidelor, iridoidelor, sterolilor mai au acțiune antiinflamatorie, diuretică, antivirală, antihistaminică, antispastică, antimicrobiană.

MĂCEŞ

Denumirea latină: ***Rosa canina L.***
Denumirea rusă:
Шиповник собачий
Denumirea engleză: ***Rose-hip***
Familia: ***Rosaceae***

44. MĂCEŞ

Descriere. Arbust cu ghimpi; frunze compuse, formate din mai multe foliole ovale, dințate pe margini, cu 2 stipele la baza. Flori de culoare roz, uneori albe, cu 5 sepale, 5 petale, numeroase stamine dispuse pe un receptacul, care la maturitate devine cărnos, de culoare roşie. În acest receptacul se află numeroase achene, în realitate adevăratele fructe, cărora în mod obişnuit se spune semințe.

Răspândire. Creşte prin tufişuri, pe dealuri, la marginea drumurilor şi a pădurilor.

Organul utilizat, recoltare. Recoltarea *fructelor* începe în momentul când ele trec de la culoarea cărămizie spre roşu-portocaliu. Mai târziu, măceşele întră în perioada de supracoacere şi le fac inutilizabile pentru scopuri medicinale. Fructele recoltate nu se vor lăsa la soare, deoarece se încing uşor, scade conținutul în vitamina C. După eliminarea corpurilor străine şi a impurităților, fructele se transportă la locul de uscare.

Compoziție chimică, întrebuințări. Fructele de măcieş conțin vitaminele C, B_2, K, PP, provitamina A, zaharuri, acid malic şi citric, pectine, taninuri, uleiuri volatile, dextrină, săruri de K, Ca, Fe, Mg. Siropul, extractul, infuzia se utilizează ca vitamin-izant, astringent şi antidiareic, iar uleiul – la arsuri, dermatite, decubitus.

MĂLIN

Denumirea latină:
Padus avium Mill.
Denumirea rusă:
Черемуха обыкновенная
Denumirea engleză: ***Bird Cherry***
Familia: ***Rosaceae***

45. MĂLIN

Descriere. Arbust sau arbore cu coroană deasă. Rădăcina rămuroasă. Tulpină dreaptă. Scoarța netedă, cenuşie-negricioasă. Frunze eliptice, obovate sau oblong-ovate, brusc-acuminate, la bază rotunjite, groase, uşor zbârcite, pe margine acut-serate, pe fața inferioară cu smocuri de peri la subsuoara nervurilor. Flori albe, mirositoare, grupate în raceme. Fructe, drupe sferice mici, negre, strălucitoare cu semința rotund-ovată şi miezul dulce-astringent.

Răspândire. Planta creşte prin păduri de luncă, tufărişuri, zăvoaie, vegetând sporadic în regiunea de deal şi munte, rar la câmpie.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *fructele* de mălin, recoltate la maturizare deplină. Se rup raceme întregi, iar după uscare la soare sau în uscătorii termice (40-60^{0}C) pedunculii se înlătură.

Compoziție chimică, întrebuințări. În fructe se conțin substanțe tanante condensate, ulei volatil şi gras, acizi organici, flavonozide; în semințe a fost identificată heterozida amigdalina şi ulei gras. Decoctul, sucul şi geleul din fructe de mălin, datorită acțiunii astringente, se întrebuințează, ca remediu antidiareic, se socoate, că chiar un strugure de mălin mâncat poate opri diareia.

MĂRAR

Denumirea latină:

Anethum graveolens L.

Denumirea rusă:

Укроп огородный

Denumirea engleză: ***Common dill***

Familia: ***Apiaceae***

46. MĂRAR

Descriere. Plantă erbacee anuală. Rădăcina pivotantă, slab - ramificată. Tulpină cilindrică, fistuloasă, striată, verde, înaltă până la 160 cm, glabră. Frunze tripenat-sectate, cu foliole filiforme, pețiolate. Flori mici, gălbui-verzui, grupate într-o umbelă compusă. Caliciu lipsă sau neînsemnat. Fructe, diachene oval-eliptice, cafenii.

Răspândire. În sudul Europei mărarul creşte sălbatic, printre cereale. Astăzi cunoscut pe tot globul.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *fructele* de mărar, recoltate la maturizarea a 50-60% din umbele.

Compoziție chimică, întrebuințări. În fructe au fost identificate cumarinele bergaptena, scopoletina, umbeliferona; ulei volatil format din limonen şi carvonă. Conțin, de asemenea, şi ulei gras, vitaminele C, PP, carotenoide. Posedă proprietăți stomahice, carminative, antispastice şi diuretice. Se utilizează sub formă de apă aromatică, ca infuzie sau chiar uleiul volatil picurat pe o bucată de zahăr. Ca antihemoroidal se administrează sub formă de clisme cu infuzie. Preparatul Anetinum, care conține totalul tuturor compuşilor fenolici posedă acțiune spasmolitică.

MESTEACĂN

Denumirea latină: ***Betula pendula Roth. (B.verrucosa Ehrh.)***
Denumirea rusă: ***Береза поникающая (бородавчатая)***
Denumirea engleză: ***Silver birch***
Familia: ***Betulaceae***

47. MESTEACĂN

Descriere. Arbore cu scoarța albă şi netedă în tinerețe, crăpându-se la bătrânețe. Frunze alterne, glabre, în formă de romb sau triunghi, ascuțite la vârf, dințate pe margini. Cele tinere sunt lipicioase datorită unor glande ce secretă o răşină. Florile bărbăteşti se formează în timpul verii, iernează sub formă de amenți, iar primăvara se deschid. Florile femeieşti ies din muguri numai primăvara o dată cu apariția frunzelor.

Răspândire. Creşte peste tot, atât în păduri de foioase, cât şi de conifere, în poieni, pe pante, drumuri, ca arbore ornamental pe marginea străzilor, în grădini sau parcuri.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* tinere se recoltează începând din luna mai, când sunt lipicioase, şi continuă până la sfârşitul lunii iulie. *Mugurii* se recoltează de pe ramurile tinere prin strujire.

Compoziție chimică, întrebuințări. Frunzele de mesteacăn conțin ulei volatil, taninuri, rezine, vitamina C, heterozide. Mugurii conțin ulei volatil în componența căruia întră betulina, betulol, cariofilen; se mai conțin flavonozide, compuşi triterpenici. Infuzia, decoctul din frunze şi muguri posedă acțiune diuretică (la edeme de provinență renală şi cardiacă) şi colagogă (la colecistite).

MUR

Denumirea latină:

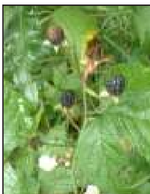
Rubus caesius L.

Denumirea rusă: ***Ежевика (ожина)***

Denumirea engleză: ***Blackberry***

Familia: ***Rosaceae***

48. MUR

Descriere. Arbust cu lăstari târâtori, subţiri, cilindrici, ghimpi scurţi. Frunze trifoliate cu foliole romboidal-ovate şi marginea neregulat serată, pe partea superioară dispers-păroase, pe cea inferioară tomentoase. Flori albe, mici, grupate în raceme scurte. Fructe polidrupe cărnoase, globuloase, negre-albăstrui, pline de seminţe, cu gust astringent-acrişor.

Răspândire. Creşte pe malurile râurilor, în tufişuri, pe râpele pădurilor, preferând luminozitatea directă. În grădini întâlnim de obicei specii hibride, rezultate din încrucişarea cu alte specii.

Organul utilizat, recoltare. *Lăstarii* tineri, *frunzele* se recoltează înainte şi în perioada de înflorire, *fructele* la maturizare, iar *rădăcinile* toamna târziu, sau primăvara devreme.

Compoziţie chimică, întrebuinţări. Fructele, frunzele conţin substanţe tanante, cea ce le conferă proprietăţi astringente, antidiareice. Au mai fost identificate zaharuri, pectine, caroten, vitamine C, din grupa B, săruri de potasiu, cupru, mangan. Aceşti compuşi activează procesele de eliminare a toxinelor pe cale gastrointestinală, renală şi prin glandele sudoripare. Datorită conţinutului în acizi organici fructele sunt folosite ca laxativ uşor în pediatrie.

MUŞEȚEL

Denumirea latină: ***Chamomilla recutita L. (Matricaria chamomilla L.)***

Denumirea rusă:

Ромашка аптечная

Denumirea engleză: ***Chamomile***

Familia: ***Asteraceae***

49. MUŞEȚEL

Descriere. Plantă anuală cu rădăcina pivotantă, fusiformă. Frunze sesile, inserate altern, bifidat compuse, bi- sau tripenat sectate. Florile, reprezentate prin inflorescențe, sunt grupate în capitule compuse din flori ligulate, de culoare albă, iar receptaculul - din flori tubulare, de culoare galbenă-aurie. Fructul este o achenă mică, de culoare argintie.

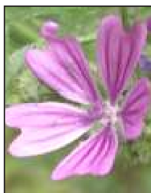
Răspândire. Creşte pe ogoare, pe terenuri uscate, locuri virane, în alte culturi, pe lângă drumuri. Preferă locuri însorite, pe soluri diferite, de la cele nisipoase până la cele argiloase.

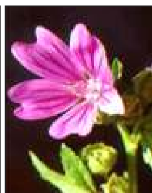
Organul utilizat, recoltare. Recoltarea *florilor* se face atunci când 50% din florile tubulare sunt deschise, iar florile ligulate au un aspect proaspăt şi se află în poziție orizontală. Inflorescențele nu trebuie să aibă codițe mai lungi de 1 cm.

Compoziție chimică, întrebuințări. Florile de muşețel au acțiune antiinflamatoare, cicatrizantă şi antialergică datorită azulenelor şi bisabololului din uleiul volatil. Proazulenele, care sunt substanțe amare, au acțiune stomahică şi carminativă. Acțiunea spasmolitică este atribuită flavonozidelor şi cumarinelor alături de care se mai conțin mucilag, colină, acid ascorbic, fitosteroli şi acizi graşi. Are o largă întrebuințare în dermatologie şi cosmetică.

NALBĂ DE PĂDURE

Denumirea latină:
Malva silvestris L.
Denumirea rusă:
Просвирник (мальва) лесной
Denumirea engleză:
Common mallow
Familia: ***Malvaceae***

50. NALBĂ DE PĂDURE

Descriere. Plantă erbacee, bianuală cu rădăcină pivotantă, cărnoasă. Tulpina erectă sau ascendentă, păroasă, ramificată. Frunze lung-pețiolate, cu limb rotund până la reniform, păros, cu 3-7 lobi semicirculari sau triunghiulari, pe margine neregulat-serați. Flori roşii-violacee dispuse la subsuoara frunzelor.

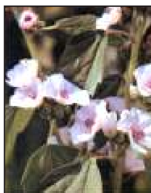
Răspândire. Creşte pe terenuri necultivate, în culturi de cartof, sfeclă, pe lângă garduri, marginea drumurilor, şanțuri, dealuri aride, rar prin tăieturi de pădure şi fânețe.

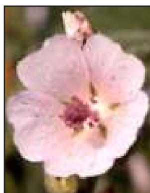
Organul utilizat, recoltare. Se folosesc *frunzele,* recoltate fără pețiol până în perioada înfloririi. Dacă frunzele sunt sănătoase, neatacate de rugină, ele se pot recolta în continuare. *Florile* de nalbă se recoltează de asemeni manual, complete sau fără caliciu, în momentul deplinei maturații.

Compoziție chimică, întrebuințări. Produsul vegetal conține mucilagii, acizi organici, taninuri, urme de ulei volatil, vitaminele A şi C. Prezența mucilagiilor conferă celor două produse vegetale proprietăți demulcente. Planta se recomandă în afecțiuni ale bronhiilor, în gargarisme, în tratamentul furunculozei, întră deasemenea în compoziția speciilor pectorale.

NALBĂ MARE

Denumirea latină:
Althaea officinalis L.
Denumirea rusă:
Алтей лекарственный
Denumirea engleză: ***Marsh mallow***
Familia: ***Malvaceae***

51. NALBĂ MARE

Descriere. Plantă ierboasă cu rizom scurt şi numeroase rădăcini de culoare cenuşie deschis la suprafață, albă până la slab gălbui la interior, cu gust dulceag, mucilaginos. Tulpinile acoperite cu frunze de culoare verde-albicioasă aşezate altern, având un pețiol lung. Flori de culoare alb-roz, fructul este turtit, compus din numeroase achene.

Răspândire. Creşte prin locuri umede, pe malurile râurilor şi pe marginea şanțurilor. Apare mai rar prin tufişuri. În prezent se cultivă în multe țări.

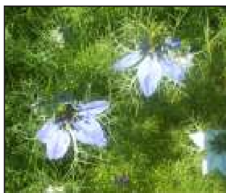
Organul utilizat, recoltare. *Părțile aeri*ene se recoltează înainte de înflorire, începând de la vârful plantei. În cazul când frunzele sunt sănătoase, neîngălbenite şi neatacate de boli, recoltarea poate continua şi în timpul înfloririi. *Rădăcinile* se scot din pământ în momentul când planta s-a uscat şi înainte ca pământul să înghețe. Spălarea nu este permisă, deoarece apa dizolvă cu uşurință mucilagiile.

Compoziție chimică, întrebuințări. Acțiunea farmacodinamică principală este determinată de mucilag, datorită căruia este utilizată ca emolient. Întră în compoziția speciilor pectorale iar sub formă de gargarisme este utilizată pentru acțiunea antiinflamatoare în tratamentul inflamațiilor gingivale.

NEGRILICĂ

Denumirea latină: ***Nigella sativa L.***
Denumirea rusă:
Чернушка посевная
Denumirea engleză:
Black cumin
Familia: ***Ranunculaceae***

52. NEGRILICĂ

Descriere. Plantă ierboasă anuală cu rădăcină pivotantă subțire. Tulpina cilindrică sau muchiată, ramificată, pubescentă. Frunze alterne bipenatpartite cu lacinii liniare. Flori de culoare alb-albăstrui, mari, solitare, în vârful tulpinii sau ramurilor. Fructul este polifoliculă, cu numeroase semințe negre, curbate, trunchiate, având suprafața acoperită cu asperități.

Răspândire. Creşte ca buruiană în semănături, pe locuri părăsite. Vegetează bine pe soluri mijlocii, afânate, este rezistentă la temperaturi înalte şi insolații puternice.

Organul utilizat, recoltare. *Semințele* se recoltează când polifolicula are culoare neagră. Planta se seceră, leagă în snopi, apoi se treieră.

Compoziție chimică, întrebuințări. Nigelona, componentul carbonilic al uleiului volatil, posedă proprietăți antispastice, fiind activă în bronhospasmul provocat de histamină. Uleiul volatil se manifestă ca diuretic, carminaiv, depresiv şi analgezic. În medicina populară planta este folosită în indigestii, colici, în boli de piept şi contra viermilor intestinali.

OBLIGEANĂ

Denumirea latină:

Acorus calamus L.

Denumirea rusă: ***Аир болотный***

Denumirea engleză: ***Sweet flag***

Familia: ***Araceae***

53. OBLIGEANĂ

Descriere. Plantă perenă, erbacee, cu un rizom orizontal, gros, cărnos, cu 1-2 rânduri de rădăcini adventive gălbui. Tulpina aeriană este tetraunghiulară şi poartă o singură frunză la subsuoara căreia se dezvoltă o inflorescenţă. Frunzele pornite din rizom, sunt înguste, cu teacă, roşcate la bază, cu limbul întreg, ascuţit la vârf. Florile sunt grupate într-o inflorescenţă de tip spadice, cilindrică.

Răspândire. Creşte pe lângă iazuri, bălţi, mlaştini, atât pe malul apelor curgătoare, cât şi al celor stătătoare.

Organul utilizat, recoltare. R*izomii* se recoltează toamna, după evacuarea apei şi zvântarea terenului, cu ajutorul unor greble sau furci. Rizomii recoltaţi se spală de mâl, se curăţă de părţile aeriene şi rădăcină, cele groase se despică. Se aşează la zvântat timp de câteva zile la umbră, apoi se usucă.

Compoziţia chimică, întrebuinţări. Produsul vegetal conţine ulei volatil, amidon, tanin, rezine, heterozida amară acorina, acid ascorbic. Datorită principiilor amare şi celorlalţi compuşi ai uleiului volatil, produsul vegetal are acţiune stimulentă asupra secreţiilor gastro-intestinale. Este un bun stomahic, carminativ şi prezintă acţiune sedativă. Se foloseşte ca eupeptic amar în tratamentul anorexiilor şi dispepsiilor.

ODOLEAN

Denumirea latină:
Valeriana officinalis L.
Denumirea rusă:
Валериана лекарственная
Denumirea engleză: *Valerian*
Familia: *Valerianaceae*

54. ODOLEAN

Descriere. Plantă perenă, erbacee cu rizom vertical, care dezvoltă stoloni şi formează rădăcini. În primul an formează numai o rozetă de frunze imparipenat sectate. Tulpini fistuloase, cu suprafața brăzdată. Frunzele tulpinale sunt opuse, marginea întreagă sau serat dințată. Inflorescența este un racem corimbiform de culoare roşiatică, violacee-roz sau albă.

Răspândire. Creşte în locuri umede, de-a lungul apelor, precum şi în stațiuni mai înalte, pe locuri stâncoase sau în păduri mai puțin umede.

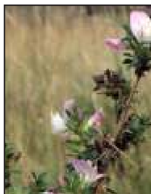
Organul utilizat, recoltare. *Rizomii cu rădăcini* se recoltează toamna târziu (cel mai bine în primul an de viață). Se taie partea aeriană de la colet, se curăță de pământ prin scuturare, se spală într-un curent de apă în timp cât mai scurt pentru a nu-şi pierde calitățile şi se lasă la zvântat 1-2 zile, apoi se usucă.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiul activ nu este încă definitiv cunoscut, se presupune existența unui fitocomplex bazat pe sinergismele ce se stabilesc între diferiți componenți (ulei volatil, valepotriați, enzime, glucide, lipide, flavonozide). Odoleanul are acțiune sedativă asupra sistemului nervos şi cardiac; mai este hipnotic şi antispastic, spasmolitic la nivelul tractului gastrointestinal.

OSUL IEPURELUI

Denumirea latină:
Ononis spinosa L.
Denumirea rusă:
Стальник колючий
Denumirea engleză:
Spiny restharrow
Familia: ***Fabaceae***

55. OSUL IEPURELUI

Descriere. Subarbust cu rizom continuat într-o rădăcină flexibilă, cenuşie. Tulpină lignificată la bază, ramificată, păroasă, foarte spinoasă. Frunze superioare simple, cele inferioare trifoliate, cu foliole ovale, dințate pe margine, glandulos-păroase. Flori papilonate, roz cu dungi mai închise, dispuse la subsuoara unor bractei.

Răspândire. Creşte prin fânețe şi păşuni uscate, prin locuri nisipoase, mărăcinişuri şi de-a lungul apelor. Spontan se întâlneşte altă specie *Ononis arvensis* L., care se deosebeşte prin flori mari, roze, grupate în inflorescențe spiciforme, aşezate câte două pe pedunculi scurți în subsuoara frunzelor.

Organul utilizat, recoltare. *Rădăcinile* trebuie recoltate toamna târziul sau primăvara devreme. Pentru a asigura înmulțirea plantei se taie partea cioturoasă care constituie coletul şi se îngroapă în acelaşi loc.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiile active de bază sunt heterozidele izoflavoniceononina şi onospina. Se mai conțin onocerina, acid citric, substanțe tanante, ulei gras şi volatil. Planta se foloseşte ca hemostatic (la hemoroizi), normalizează scaunul (la constipații cronice); ca remediu diuretic, favorizează expulzarea calculelor renali şi înlesneşte eliminarea clorurilor.

PĂDUCEL

Denumirea latină:
Crataegus sanguinea Pall.
Denumirea rusă:
Боярышник кроваво-красный
Denumirea engleză:
Redhaw hawthorn
Familia: ***Rosaceae***

Descriere. Arbust cu tulpină mult ramificată. Lujeri brun-verzui, glabri, lucitori, cu spini. Frunze alterne, rombic-ovate, cu 3-7 perechi de lobi serați pe margine, pe fața superioară glabre, pe cea inferioară cu smocuri de peri. Florile sunt constituite pe tipul 5, cu 15-20 stamine cu antere de culoare neagră. Fructele sunt globuloase, uşor ovale de culoare roşie.

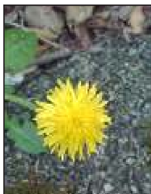
Răspândire. Creşte prin păduri şi tufişuri, izolat prin poienile din regiunea de câmpie până la regiunea muntoasă. Des se cultivă în parcuri.

Organul utilizat, recoltare. *Florile* se recoltează în momentul când încep să se deschidă, pe timp uscat. *Fructele* se culeg toamna în momentul când ele se înroşesc. Florile trebuie uscate în straturi subțiri, fără accesul luminii directe, iar fructele se pot usca şi la soare.

Compoziție chimică, întrebuințări. Flavonozida principală este hiperozida, alături de care se găsesc vitexina, rutozida, acizii clorogenic şi cafeic, carotenoide, ulei volatil. Păducelul are activitate cardiovasculară; a fost pusă în evidență acțiunea simpaticolitică, hipotensivă, vasodilatatoare şi sedativă asupra sistemului nervos central. Se recomandă în scleroză coronariană la persoane în vârstă, pentru tratamentul unui cord hipertonic.

PĂPĂDIE

Denumirea latină:
Taraxacum officinalis L.
Denumirea rusă:
Одуванчик лекарственный
Denumirea engleză:
Common dandelion
Familia: ***Asteraceae***

57. PĂPĂDIE

Descriere. Plantă erbacee, perenă, cu rizom gros scurt, vertical, care dă naştere unei rădăcini pivotante. Tot sistemul posedă o culoare neagră la exterior şi albă la interior. Frunze lanceolate, atenuate în pețiol, inegal invers fidate, cu lobii triunghiulari acuți sau obtuzi. Nervura mediană are pe fața superioară aspect de şanț. Inflorescențele sunt dispuse în antodiu şi alcătuite numai din flori ligulate, de culoare galbenă.

Răspândire. Creşte pretutindeni din regiunea de şes până în cea deluroasă, prin fânețe, locuri necultivate, la marginea drumurilor etc.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* şi *părțile aeriene* se recoltează înainte şi la începutul înfloririi, iar *rădăcinile* toamna sau primăvara devreme.

Compoziție chimică, întrebuințări. În sucul laticifer al plantei se conține taraxacină, substanță amară cu structura guaianică, carotenoide. Din rădăcini au fost izolați compuşi triterpenici, în general cu caracter alcoolic, deasemenea sitosteroli şi stigmasteroli, inulină. Se mai conține ulei gras şi oze. Atât rădăcinile cât şi părțile aeriene ale păpădiei se utilizează ca tonice amare. Rădăcina întră în compoziția speciilor gastrice, colagoge şi de mărire a poftei de mâncare.

PĂTLAGINĂ MARE

Denumirea latină:
Plantago major L.
Denumirea rusă:
Подорожник большой
Denumirea engleză:
Common plantain
Familia: ***Plantaginaceae***

58. PĂTLAGINĂ MARE

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu rizom scurt şi rădăcini fasciculate. Frunze lat-ovate, glabre, cu trei-şapte nervuri, brusc-atenuate în pețiol, dispuse în rozetă. Flori galbene-albicioase, grupate într-un spic. Fruct, capsulă ovoidală.

Răspândire. Creşte la marginea drumurilor, în locuri cultivate şi necultivate, păşuni umede, fânețe, locuri bătătorite, nisipoase, de la câmpie până în zona subalpină.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* de pătlagină se recoltează atât înainte cât şi în timpul înfloritului, pe timp uscat, după ce se ridică roua. Frunzele se taie de la suprafața pământului cu pețiolul nu mai lung de 5 cm. Se usucă la umbră în strat subțire, artificial la 40-50°C.

Compoziție chimică, întrebuințări.

Frunzele conțin mucilag, vitaminele A, C, K, acid oleanolic, tanin, flavone, pectine şi posedă proprietăți emoliente, uşor hemostatice, astringente. Se folosesc în tratamentul gastritelor cronice anacide, bronşite, astm bronhic, diaree, ulcer gastrointestinal, hipertensiune arterială, iar extern pentru tratarea afecțiunilor vasculare, stomatitelor, laringitelor, traheitelor, rănilor purulente, ulcerațiilor.

PELIN

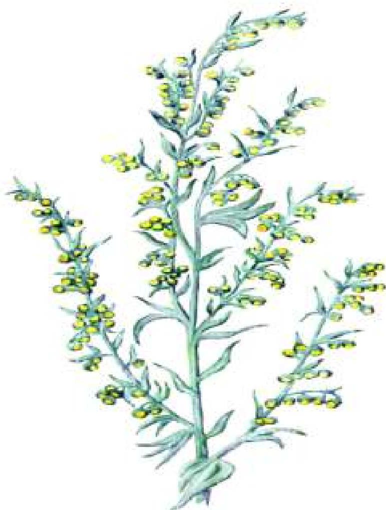
Denumirea latină:

Artemisia absinthium L.

Denumirea rusă: ***Полынь горькая***

Denumirea engleză: ***Wormwood***

Familia: ***Asteraceae***

59. PELIN

Descriere. Plantă vivace cu tulpina ramificată în partea superioară, acoperită cu frunze aşezate altern. Întreaga plantă are un aspect alb-cenuşiu din cauza perilor deşi şi mătăsoşi. Frunzele de la bază sunt lung pețiolate, pe măsură ce înaintează pe tulpină, pețiolul este mai scurt. Ele sunt adânc divizate în lobi lunguieți cu margini întregi. Florile formează mici capitule globuloase, de culoare gălbuie, aşezate la vârful tulpinii şi al ramurilor. Toate florile din capitul sunt tubuloase.

Răspândire. Creşte prin locuri necultivate şi uscate, pe lângă garduri, locuințe, drumuri.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* de pelin se recoltează pe timpul înfloririi, iar pentru ulei volatil – înaintea înfloririi. Frunzele bazilare şi vârfurile înflorite ale plantei după tăierea cu foarfecele, cuțitul se întind în straturi subțiri, în locuri aerisite şi se usucă la umbră, artificial temperatura nu trebuie să depăşească 35^0C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiile amare ale pelinului sunt formate din sesquterpene (proazulene). Pelinul se foloseşte ca tonic amar, stomahic, vermifug şi emenagog; este partea componentă a preparatelor stomacale, speciilor colagoge şi de mărire a poftei de mâncare. Trebuie administrat însă cu atenție din cauza toxicității tuionei.

PIPERUL BĂLȚII

Denumirea latină:

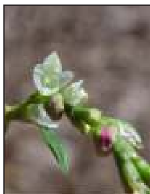
Polygonum hydropiper L.

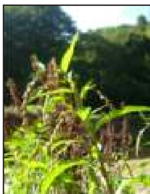
Denumirea rusă: ***Горец перечный***

Denumirea engleză: ***Water-pepper***

Familia: ***Polygonaceae***

60. PIPERUL BĂLȚII

Descriere. Plantă erbacee, anuală. Tulpină glabră, roşiatică, erectă sau ascendentă. Frunze alterne, lanceolate, glabre, ascuțite sau obovate, la bază îngust cuneiforme. Tecile sunt peliculare, roşietice, cilindrice, pe suprafață glabre, pe margine uneori cu perişori subțiri. Inflorescențele spiciforme, constituite dintr-un perigon 4 (-5) laciniat, cu 6 (-8) stamine, ovar superior cu 2-3 stiluri.

Răspândire. Planta este răspândită în toată partea europeană şi creşte prin locuri umede pe malurile râurilor, lacurilor, mlaştinilor.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene*, recoltate în timpul înfloririi. Planta se taie la înălțimea de 4 - 5 cm deasupra solului şi imediat se transportă la locurile de uscare, în locuri ferite de razele solare directe.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiile active de bază sunt flavonozidele; se mai conțin vitaminele C şi K, substanțe tanante şi pectinice, mucilagii, acizii organici, ulei volatil. Planta este utilizată ca hipotensiv şi hemostatic în hemoptizii, hemoragii gastrice, vezicale, hemoroidale. Este folosit şi în ginecologie, pentru tratamentul meno- şi metroragiilor, sau după raclarea uterului. Extractul fluid întră în componența supozitoarelor antihemoroidale.

PIR

Denumirea latină: ***Agropyron repens P.B. (Elytrigia repens (L.) Nevski)***
Denumirea rusă: ***Пырей ползучий***
Denumirea engleză: ***Couch grass***
Familia: ***Poaceae***

61. PIR

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu rizom lung târâtor, stolonifer, galben. Tulpină erectă, verde, cenuşiu-verde sau albăstruie, cu noduri. Internodurile sunt fistuloase şi au un lumen redus. Frunze liniare, cu teacă despicată ce înconjoară tulpina şi limb îngust, lung. Flori dispuse în spic compus.

Răspândire. Planta creşte pe terenuri părăsite, pe marginea drumurilor, prin pajişti, grădini, pe lângă garduri.

Organul utilizat, recoltare. *Rizomii* se recoltează primăvara timpuriu sau toamna târziu. Se înlătură părțile aeriene, se spală într-un curent de apă şi se usucă în strat subțire la soare sau în camere bine aerisite.

Compoziție chimică, întrebuințări. Pirul conține polifructozani (triticină,inulină), mucilag, săruri de potasiu şi fier, carotenoide, vitamine din complexul B, A. Acțiunea antibiotică s-ar datora formării unei cetone, ca urmare a oxidării agropirenului din uleiul volatil. Sub formă de decoct este utilizat ca diuretic, depurativ, diaforetic. De asemenea are şi acțiune cardiovasculară, scăzând presiunea arterială, ca tonic general, cu proprietăți stimulative ale poftei de mâncare şi ale unei bune digestii.

PLĂMÂNĂRICĂ

(mierea ursului)

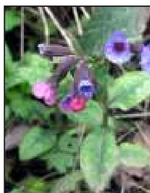
Denumirea latină:
Pulmonaria officinalis L.

Denumirea rusă:
Медуница лекарственная

Denumirea engleză: ***Lungwort***

Familia: ***Boraginaceae***

62. PLĂMÂNĂRICĂ

Descriere. Plantă ierbacee, perenă cu rizom târâtor, ramificat, din care pornesc rădăcini adventive. Tulpinile erecte, neramificate, cilindrice, cu peri tari. Frunzele rozetei eliptice sau cordat-ovate, lung pețiolate; cele tulpinale – spatulate sau alungit-ovate, cu vârful ascuțit. Flori mici, la început roşii-purpurii, apoi violet-albăstrui, grupate în cimă scorpiodă.

Răspândire. Creşte în locuri umbrite, pe soluri cu umiditate accentuată, prin pădurile de foioase, fânețe, margini de păduri, maluri umbroase ale pâraielor.

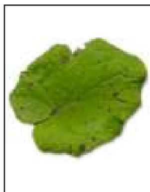
Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* şi *părțile aeriene* se recoltează în timpul înfloririi şi după înflorire, pe timp frumos, după ce s-a ridicat roua. Uscarea se înfăptuieşte în strat subțire în condiții naturale sau în uscătorii artificiale.

Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține mucilag şi alantoină, alături de saponozide, acid silicic, substanțe tanante, vitamina C, rutozidă şi microelemente. Se foloseşte în afecțiuni ale vezicii urinare, hemoroizi, diaree, ulcer gastric şi duodenal, deasemenea afecțiuni ale căilor respiratorii, tuse, laringite, răguşeală, catar bronşic, expectorații cu sânge.

PODBAL

Denumirea latină:
Tussilago farfara L.
Denumirea rusă: ***Мать-и-мачеха***
Denumirea engleză:
Coltsfoot
Familia: ***Asteraceae***

63. PODBAL

Descriere. Plantă ierbacee, vivace cu un rizom cărnos, din care cresc frunze rotunde, cu margini dințate, pețiol semicilindric. Culoarea frunzei pe fața superioară este verde, iar pe cea inferioară albicioasă din cauza perilor deşi. Florile de culoare galbenă sunt aşezate în inflorescențe capitule.

Răspândire. Creşte prin locuri umede, văile râurilor, în şanțuri, pe locuri argiloase şi abrupte, comună în întreaga țară.

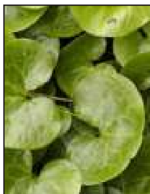
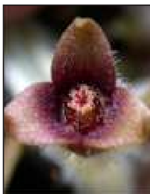
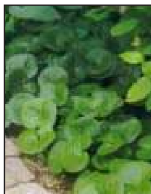
Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* de podbal sunt recoltate fără pețiol, începând din luna aprilie şi până în iunie, când sunt încă mici (8-15 cm în diametru). La recoltare se vor prefera plantele expuse soarelui, deoarece acestea sunt mai bogate în mucilagii.

Uscarea se face în condiții naturale sau cu aer cald la o temperatură de 40-50°C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Frunzele de podbal conțin 7-8% mucilagiu, inulină, un principiu amar, tanin, saponozide, carotenoide, flavone, de aceia infuzia din frunze de podbal are acțiune emolientă, expectorantă şi antiinflamatoare.

POCHIVNIC

Denumirea latină:
Asarum europaeum L.
Denumirea rusă:
Копытень европейский
Denumirea engleză:
European wild ginger
Familia: ***Aristolochiaceae***

64. POCHIVNIC

Descriere. Plantă ierbacee, perenă cu rizom subțire, superficial, albicios, ramificat, din care pornesc rădăcini adventive firoase. Tulpinile aeriene pornesc din rizom, ascendente, scvamiforme. Frunze circular-reniforme, de obicei hibernante, lung-pețiolate, scurt păroase. Flori întunecat-purpurii, solitare, cu miros de piper.

Răspândire. Creşte în locuri umbrite, umede, pe soluri grele prin pădurile de foioase.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* se recoltează în timpul înfloririi, iar *părțile subterane* toamna târziu. După recoltare se rup frunzele brunificate, se curăță de alte impurități. Uscarea se înfăptuieşte în strat subțire în condiții naturale sau în uscătorii artificiale la temperatura de 30-35^{0}C

Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține ulei volatil, bogat în azaronă şi aldehidă azarilică, care confirmă şi toxicitatea produsului. Au mai fost identificate vitaminele C şi B, săruri minerale, tanin, zaharuri, rezine. Preparatele de Asarum se remarcă, în primul rând, prin acțiunea lor vomitivă (emetică), iar în doze mici, expectorantă. În doze şi mai reduse are proprietăți diuretice, sudorifice şi antibiotice pe un mare număr de germeni patogeni. Întrebuințarea se recomandă numai cu prescripția medicului.

PORUMB

Denumirea latină: ***Zea mays L.***

Denumirea rusă: ***Кукуруза***

Denumirea engleză: ***Maize, corn***

Familia: ***Poaceae***

65. PORUMB

Descriere. Plantă ierbacee, anuală cu rădăcini fasciculate, bine dezvoltate. La primele 2-5 noduri tulpinale se formează rădăcini adventive, de sprijin. Tulpină cilindrică, plină cu măduvă, prevăzută cu noduri. Frunze lanceolate, dispuse altern pe două rânduri, cu nervura mediană pronunțată. Florile mascule sunt grupate într-un panicul terminal, femele – ştiuleți.

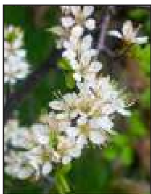
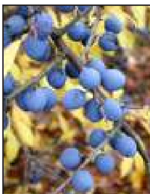
Răspândire. Preferă soluri cu structură lutoasă, luto-nisipoasă, cernoziomuri levigate, cerințe termice ridicate în tot cursul vegetației.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se foloseşte *mătasea* (stilurile şi stigmatele recoltate de la florile femele), care se culege înainte de maturizarea porumbului, când boabele se află în faza de lapte. Se usucă la umbră şi se prezintă sub forma unei mase filamentoase galben verzuie până la brun roşcat.

Compoziție chimică, întrebuințări. Produsul vegetal conține vitaminele K, C, B_1, B_2, B_6, flavonozide, saponozide, săruri de potasiu, stigmasterol şi sitisterol, lipide, substanțe minerale, alantoină etc. Infuzia, extractul fluid şi siropul se folosesc în disfuncțiile hepatobiliare, litiază biliară, menstre neregulate şi dureroase, tulburări de menopauză, cistite, afecțiuni ale sistemului cardiovascular, litiază renală, hidropizie, reumatism, hemoragii.

PORUMBAR

Denumirea latină:
Prunus spinosa L.
Denumirea rusă:
Терн (терновник)
Denumirea engleză:
Blackthorn
Familia: ***Rosaceae***

66. PORUMBAR

Descriere. Arbust spinos; tulpina cu numeroase ramificații laterale. Lujeri cenuşii, acoperiți cu perişori. Frunze alungit-eliptice, alungit-obovate, cu baza cuneată, pe margine crenat-serate, pe fața de jos pubescente. Flori albe, solitare, apar înaintea frunzelor. Fructe – drupe globuloase, albăstrui-negricioase, brumate, comestibile.

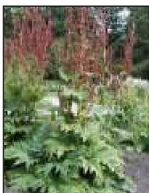
***Răspândire*.** Spontan creşte pe coaste însorite, dealuri pietroase, fânețe, păşuni, margini de pădure, poiene; formează desişuri spinoase.

***Organul utilizat, recoltare*.** F*runzele* se culeg în luna iulie, *florile* – la începutul înfloririi, *fructele* – la maturizare deplină, *rădăcinile* mai subțiri se recoltează toamna la sfarşitul vegetației. Toate se usucă în straturi subțiri în camere bine aeresite.

Compoziție chimică, întrebuințări. Florile conțin flavonozide, leucoantociani şi o heterozidă cianogenetică; fructele – antociane, taninuri, glucide, acid ascorbic. Se folosesc pentru efectul lor ca antidiareic, astringent, antidizenteric, şi în tratamentul leucoreei, ca diaforetic şi depurativ. În unele localități ca antidiareic se flosesc rădăcinile, scoarțele de pe rădăcină şi tulpini. O utilizare eficace o are scoarța de pe tulpini contra durerilor de inimă. Florile sunt menite şi ca antidiabetice şi ca antiastmatice.

REVENT

Denumirea latină:
Rheum palmatum L.
Denumirea rusă:
Ревень тангутский
Denumirea engleză:
Chinese rhubarb
Familia: ***Polygonaceae***

67. REVENT

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu rădăcini cărnoase, viguroase, ce pornesc dintr-un rizom puternic, napiform. Tulpina cilindrică, goală, cu articulații evidente şi ohree ca un manşon membranos la fiecare nod, apare în anul al doilea. Frunze bazale mari, cordiform-palmat-lobate, mai lungi decât late, lobii cu 1-2 dinți, cu fața superioară aspră. Flori roz sau roşietice, dispuse în inflorescențe paniculiforme.

Răspândire. Planta preferă cerințe moderate față de căldură, umiditate, lumină şi soluri.

Organul utilizat, recoltare. Recoltarea *rădăcinilor* se face numai de la plante în vârstă de 6-10 ani, primăvara sau toamna, după maturizarea semințelor. După curățire de pământ şi spălare sunt mundate, operație prin care se îndepărtează suberul şi o parte din parenchimul cortical, apoi se usucă, adeseori înşirându-se pe o sfoară.

Compoziție chimică, întrebuințări. Reventul conține două grupuri de principii active, reoantracenozide şi reotanoide, deasemenea acizi organici, ulei volatil, enzime. În doze mici are acțiune antidiareică şi totodată excitant al secreției gastrice. În doze mai mari, principiile purgative atingând doza terapeutică acționează mai întâi laxativ, apoi purgativ. Pețiolii frunzelor tinere se întrebuințează în pregătirea compoturilor, geleurilor, dulceței.

ROIBĂ

Denumirea latină:
Rubia tinctorum L.
Denumirea rusă:
Марена красильная
Denumirea engleză: ***Madder***
Familia: ***Rubiaceae***

68. ROIBĂ

Descriere. Plantă erbacee, perenă. Rădăcinile au la exterior o culoare roşie brună, iar la interior, roşie. Tulpina târâtoare sau agățătoare, cu patru muchii, prevăzute cu peri mici şi aspri. Frunze lanceolat-eliptice, dispuse câte 4-6 în verticii, pe nervuri şi margini cu peri acuelați, aspri şi retorşi. Flori mici, palid-galbene, grupate în cime laxe, pauciflore.

Răspândire. Creşte pe lângă garduri, prin vii, pe coastele dealurilor. Este introdusă în cultură.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *rizomii şi rădăcinile*, recoltate până la începutul vegetației sau toamna târziul după maturizarea semințelor. Părțile subterane se curăță de pământ şi se usucă.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principala antraheterozită o constituie acidul ruberitric; se mai conțin acizi organici (citric, tartric, malic), flavonozide, zaharuri, pectine, albumine. Se foloseşte, în special ca diuretic şi saluretic, spasmolitic, tonic şi emenagog. Extractul este folosit în tratamentul calculozei renale, datorită eficienții preparatului în eliminarea cristalelor şi a calculelor renali. Mai este indicat în cistite, pielonefrite, insuficiența renală.

ROINIȚĂ

Denumirea latină:

Melissa officinalis L.

Denumirea rusă: ***Мелисса***

Denumirea engleză: ***Lemon balm***

Familia: ***Lamiaceae***

69. ROINIȚĂ

Descriere. Plantă perenă, erbacee cu rizomul orizontal, colorat în brun-gălbui, lignificat. Tulpina ierboasă, patrunghiulară, glabră la bază şi păroasă în partea superioară. Frunze opuse, cu limbul frunzei de formă ovată, cu vârful obtuz şi marginile crenat-serate. Frunzele sunt acoperite cu peri şi glande. Florile grupate în verticile aşezate la noduri, la subsuoara bracteelor.

Răspândire. Roiniţa creşte în flora spontană prin locuri necultivate, prin luminişurile din pădurile de stejar şi se cultivă ca plantă medicinală şi meliferă.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părţile aeriene* de roiniţă. Epoca optimă de recoltare este sfârşitul butonizării şi apariţia primelor flori deschise. Se va recolta pe timp însorit, călduros şi fără vânt, după ce s-a ridicat roua.

Compoziţie chimică, întrebuinţări. Pe lângă uleiul volatil, în frunzele de roiniţă mai sunt prezenţi acizi cafeic, clorogenic, substanţe amare şi minerale, taninuri, mucilagii, acizii oleanolic şi ursolic. Principala acţiune farmacodinamică a părţilor aeriene de roiniţă este spasmolitică şi sedativă, din care cauză se administrează în afecţiuni nervoase ale tractului gastro-intestinal şi nevroze cardiace. Posedă, de asemenea, o acţiune carminativă evidentă.

ROSTOPASCĂ

Denumirea latină:
Chelidonium majus L.
Denumirea rusă:
Чистотел большой
Denumirea engleză:
Celandrine
Familia: ***Papaveraceae***

70. ROSTOPASCĂ

Descriere. Plantă cu rizom brun-roşiatic. Tulpini erecte, în partea de sus ramificate, goale, iar în partea de jos cu perişori. Frunze alterne, în partea de sus verzi, cea de jos - albăstrii, penat-sectate, inferioare pețiolate, cele superioare sesile. Segmentele frunzelor sunt rotunde sau ovate, cu dinți rotunjiți. Florile galbene-aprinse, grupate în umbele simple.

Răspândire. Planta preferă umiditate ceva mai accentuată, de aceea creşte prin locuri umbroase din păduri, tufărişuri, grădini, pe lângă garduri, în jurul locuințelor. Iubeşte soluri uşoare, chiar nisipuri.

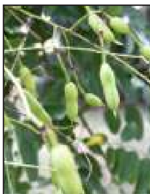
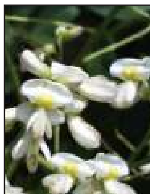
Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de rostopască, care se recoltează în timpul înfloririi. Se usucă fără întârziere.

Compoziția chimică, întrebuințări. Părțile aeriene ale plantei conțin alcaloizi, saponozide, flavonoide, acid ascorbic, carotenoide şi acizi organici. Infuzia şi extractele obținute din rostopască se folosesc în tratamentul afecțiunilor ficatului şi căilor biliare, papilomatozei laringelui şi intestinelor. Însă administrarea în cantități mari poate avea acțiune toxică constând din iritația tubului digestiv, vomă, respirație încetinită. Sucul proaspăt de plantă se întrebuințează pentru extirparea negilor, prin aplicarea latexului în strat gros.

SALCÂM GALBEN

Denumirea latină:
Sophora japonica L.
Denumirea rusă:
Софора японская
Denumirea engleză:
Japanese pagodatree
Familia: ***Fabaceae***

Descriere. Arbore cu scoarța netedă, de culoare verde-închis. Frunze asemănătoare celor de salcâm alb, însă cu foliolele ceva mai mici. Flori de culoare alb-gălbuie sau alb-verzuie, grupate în inflorescențe piramidale, ramificate, aşezate la vârful ramurilor şi îndreptate în sus, spre deosebire de florile de salcâm alb care sunt aplecate în jos. Floarea are forma de fluture ca şi cea de salcâm. Fructele sunt nişte păstăi cărnoase.

Răspândire. La noi se cultivă numai în scopuri ornamentale prin parcuri, grădini, uneori în plantații şi perdele forestiere.

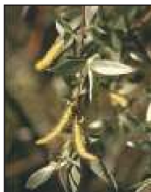
Organul utilizat, recoltare. *Bobocii florali* se recoltează în momentul formării lor, atunci când caliciul şi corola sunt bine distinse. În această perioadă primele flori încep să se deschidă. *Fructele* se recoltează imature. Uscarea se înfăptuieşte la aer liber sau în uscătorii la o temperatură de 40^0C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Atât bobocii florali cât şi fructele ca principiu activ de bază conțin rutozida, alături de pectine, mucilagii, glucide, betulinol. Rutozida este folosită în tratamentul unor afecțiuni ale rezistenței şi permeabilității capilarelor, în cazuri de fragilitate capilară, accidente circulatorii, hipertensiune arterială, hemoragii cu diferite cauze.

SALCIE

Denumirea latină: ***Salix alba L.***
Denumirea rusă:
Ива белая (верба, ветла)
Denumirea engleză: ***White willow***
Familia: ***Salicaceae***

72. SALCIE

Descriere. Arbore cu scoarța cafeniu-închisă, crăpături longitudinale; ramurile tinere de culoare cafenii-gălbui sau roşietice, lucioase, pubescente. Frunze înguste sau late, lanceolate, ascuțite la vârf, pe partea superioară verzi-închise, pe cea inferioară verzi-deschise. Flori unisexuate grupate în amenți, care apar odată cu frunzele.

Răspândire. Creşte pe lângă ape, pe aluviuni cu prundişuri, prin zăvoaie, mlaştini şi prin păduri umede. Planta fiind înmulțită vegetativ prin butăşire este folosită la fixarea malurilor.

Organul utilizat, recoltare. *Scoarța* se recoltează de primăvară până în timpul verii (când conținutul în salicozidă este maximum) de pe ramurile în vârstă de 3-4 ani. Se usucă în straturi subțiri la temperatura ambiantă.

Compoziție chimică, întrebuințări. Scoarța conține tanin şi o heterozidă specifică salicozidă, alături de populozidă şi alte substanțe active. Având acțiune antiinflamatoare, febrifugă, analgezică, antiagregantă plachetară şi sedativă se utilizează în artroze şi alte afecțiuni reumatismale, dismenoree, dureri pelviene, hiperexcitabilitate nervoasă, anxietate.

SALVIE

Denumirea latină:

Salvia officinalis L.

Denumirea rusă:

Шалфей лекарственный

Denumirea engleză: ***Common sage***

Familia: ***Lamiaceae***

73. SALVIE

Descriere. Plantă perenă cu un rizom ramificat, lignificat. Tulpina lemnoasă la bază, erectă, machiată în partea superioară, pubescentă şi foarte ramificată. Frunze opuse, lanceolate sau ovate, fin zimțate, uniform reticulate, cu nervuri proeminente pe partea inferioară, pubescente, de culoare albă-cenuşie sau verde-argintie. Flori brune-violacee grupate în pseudoverticile, în vârful tulpinilor, unde formează inflorescențe spiciforme.

Răspândire. Planta preferă cerințe ridicate față de căldură, cu veri caniculare şi ierni blânde, preferă soluri lutoase, uşor-alcaline.

Organul utilizat, recoltare. *Frunzele* de salvie ajung la maturitatea tehnică în faza de butonizare, care este considerată a fi optimă, deoarece conținutul de ulei volatil atinge valorile cele mai ridicate.

Compoziție chimic, întrebuințări. Principiul activ de bază este uleiul volatil. Afară de aceasta se conțin substanțe tanante, acizii ursolic şi oleanolic, flavonozide, vitamina C, enzime, lipide. Frunzele de salvie se folosesc ca antinevralgic, hipoglicemiant şi coleretic, de asemenea ca antisudorific. Sub formă de gargarisme se utilizează în tratamentul anginei, ca antiinflamator bucal şi faringian.

SĂPUNĂRIȚĂ

Denumirea latină:

Saponaria officinalis L.

Denumirea rusă:

Мыльнянка лекарственная

Denumirea engleză: ***Soapwort***

Familia: ***Caryophyllaceae***

74. SĂPUNĂRIȚĂ

Descriere. Plantă erbacee cu rizom cilindric, ramificat, târâtor, cu suber roşcat, din care pornesc rădăcini. Tulpină erectă, puțin sau deloc ramificată. Frunze eliptice, opuse, cu 3 nervuri puțin concrescute la bază, marginea limbului întreagă. Flori albe sau roze, cu caliciu gamosepal, tubulos, frumos mirositoare. Fruct, capsulă cu numeroase semințe reniforme, negre.

Răspândire. Planta creşte pe locuri nisipoase, însorite, pe marginea râurilor, a drumurilor, pe lângă garduri, în zona de şes şi deal.

Organul utilizat, recoltare. *Rădăcinile* de săpunariță se recoltează toamna târziul sau primăvara devreme până la începutul vegetației; se scot din pământ cu casmaua. Se spală într-un curent de apă. Se usucă la soare, în strat subțire sau în locuri bine aerisite.

Compoziție chimică, întrebuințări. Constituentul principal este saporubina; se mai conțin, un derivat flavonic, cantități mici de lipide, ulei volatil şi substanțe minerale. Saponarina se foloseşte ca expectorant, diuretic, depurativ, antireumatic, antinevritic. Extern se administrează în dermatoze, pitiriasis, pentru tratamentul faringitei, împotriva oxiurilor. Nu se depăşesc dozele pentru că apare fenomenul de toxicitate, constând din tremurături, uscarea gurii şi gâtului.

SCLIPEȚI

Denumirea latină:
Potentilla erecta L.
Denumirea rusă:
Лапчатка прямостоячая
Denumirea engleză:
Common tormentil
Familia: ***Rosaceae***

75. SCLIPEȚI

Descriere. Plantă perenă cu rizom scurt, neuniform îngroşat, acoperit cu numeroase rădăcini adventive. Tulpini drepte, subțiri, slab păroase, în partea de sus ramificate. Frunzele bazilare sunt tri- sau cincilobate, lung pețiolate cu foliole cuneat-obovate, cele tulpinale trilobate, sesile cu stipele mari. Florile solitare, galbene, cu 4 petale pe floriferi.

Răspândire. Planta creşte pe soluri calcaroase, turboase, umede, prin poieni, marginea pădurilor.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *rizomii* de sclipeți, recoltați primăvara de timpuriu sau toamna cât mai târziul. Se sapă, scutură de sol, curăță de rădăcini, se spală într-un curent de apă rece şi după zvântare se usucă.

Compoziție chimică, întrebuințări. Rizomii conțin substanțe tanante, acid galic, chinic şi elagic. Au mai fost identificate flavonozide, saponozide, amidon, răşini, ulei volatil. Rizomii posedă proprietăți astringente şi hemostatice. Se folosesc la bolile inflamatorii ale tractului gastro-intestinal, chiar la dizenterie. Se întrebuințează la diferite hemoragii interne (stomacale, intestinale, uretrale). Produsul vegetal de asemenea, poate fi folosit, cu bune rezultate în aplicații externe, pentru tratamentul degerăturilor.

SCORUŞ

Denumirea latină:

Sorbus aucuparia L.

Denumirea rusă:

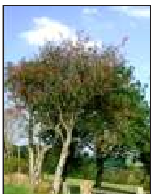
Рябина обыкновенная

Denumirea engleză*:*

Rowan or mountain ash

Familia: ***Rosaceae***

76. SCORUŞ

Descriere. Arbore indigen cu tulpină relativ dreaptă, scoarță netedă, lucioasă, cenuşiu-pătată în tinerețe, mai târziu cu ritidom negricios. Lujeri tomentoşi în tinerețe, apoi bruni-roşcați, glabrii, lucitori. Frunze alterne, imparipenat- compuse, cu foliole oblong-lanceolate, acute sau obtuze la vârf, marginile acut-serate, spre bază sesile; toamna, înainte de cădere, se colorează vişiniu. Flori albe, păroase, dispuse în corimbe terminale, erecte.

Răspândire. Scoruşul creşte în regiunile de deal, sporadic în câmpie, prin luminişuri, păduri rărite. Se cultivă ca plantă decorativă în parcuri.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *fructele* de scoruş, recoltate la maturitate, până sau după îngheţuri, prin ruperea ciorchinelor în întregime. Uscarea artificială timp de 3-4 ore.

Compoziție chimică, întrebuințări. Fructele conțin carotenoide, acid ascorbic, pectine, sorbitol, vitamina P, acizi organici, substanțe amare şi tanante. Se folosesc pentru tratamentul scorbutului, dar a fost preconizată utilizarea lor şi pentru tratamentul diabeticilor, ca urmare a conținutului ridicat în sorbitol; calmant al tusei, antituberculos, în tratamentul reumatismului. Fructele întră în compoziția speciilor vitaminice şi polivitaminice.

SCUMPIE

Denumirea latină:

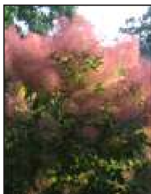
Cotinus coggygria Scop.

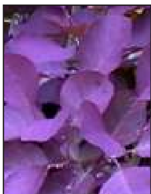
Denumirea rusă:

Скумпия кожевенная

Denumirea engleză: ***Smoketree***

Familia: ***Anacardiaceae***

77. SCUMPIE

Descriere. Arbust ramificat cu scoarța brună-cenuşie şi lemnul galben. Frunze alterne simple eliptice până la ovate, pețiolate, cu baza cuneată, la vârf rotunjite sau uşor-emarginate, pe margini întregi, cu nervuri puternic proeminente, zdrobite emană miros de morcov. Toamna frunzele devin de culoare roşie închisă cu nuanță violetă. Flori mici, grupate într-o paniculă.

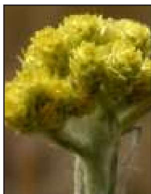
Răspândire. Spontan este răspândit pe povârnişuri pietroase, printre arbuşti. Pe larg se cultivă ca plantă medicinală şi decorativă (mai ales în parcuri).

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *frunzele*, recoltate de la începutul înfloririi până la maturizarea completă a frunzelor. Frunzele se usucă în încăperi bine aerisite sau în uscătorii termice.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiile active de bază sunt substanțele tanante. Au mai fost identificate flavonozide, ulei volatil. Frunzele de oțetar se folosesc ca sursă de obținere a taninului – ca remediu astringent şi antiinflamator. Se utilizează în procesele inflamatorii ale căii bucale, faringelui, laringelui, la arsuri, ulcere, fisuri; la otrăviri perorale cu sărurile alcaloizilor şi metalelor grele deoarece taninul formează compuşi insolubili cu aceste substanțe.

SIMINOC

Denumirea latină:
Helichrysum arenarium DC
Denumirea rusă:
Бессмертник песчаный
Denumirea engleză: ***Everlasting***
Familia: ***Asteraceae***

78. SIMINOC

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu tulpină erectă, neramificată, acoperită cu peri mici, surii, des-foliată. Frunze alterne cu marginea întreagă, cele inferioare lanceolate pețiolate, mijlocii şi superioare – sesile, liniar-lanceolate sau alungite, pe ambele fețe cu peri mici, surii. Flori galbene, grupate în calatidii globuloase, adunate în panicul corimbiform.

Răspândire. Planta creşte în regiunea de câmpie, prin locuri înierbate şi nisipoase.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *florile* de siminoc, recoltate la începutul înfloririi plantei, când paneraşele încă nu s-au deschis cu totul, dar sunt bine dezvoltate. La recoltarea prea devreme produsul o să constea din paneraşe mici, iar la întârzierea colectării în produs o să avem receptacule goi.

Compoziție chimică, întrebuințări. Florile de siminoc conțin flavonozide. Au mai fost identificate vitamina C, caroten, substanțe tanante şi amare, vitamina K, microelemente. Utilizat în tratamentul colicistitelor, hepatitelor, colangitelor, şi ca colicistochinetic, produsul vegetal reduce greața, senzația de durere din regiunea ficatului, meteorismul, vărsăturile, reduce dimensiunile ficatului mărit patologic.

SOC

Denumirea latină:

Sambucus nigra L.

Denumirea rusă: ***Бузина черная***

Denumirea engleză: ***Elder***

Familia: ***Caprifoliaceae***

79. SOC

Descriere. Arbust cu tulpina neregulat ramificată, scoarța verucoasă, cenuşiu-verzuie. Lujeri groşi, verzui-cenuşii, cu măduvă spongioasă, albă-gălbuie. Ramurile poartă frunze imparipenat-compuse din foliole eliptice sau ovat-eliptice, acute, cu miros neplăcut. Florile de culoare albă sunt reunite în cime corimbiforme plate. Fructele drupe negre.

Răspândire. Socul este o specie euroasiatică întâlnită pe soluri fertile, afânate, bogate în humus. Întâlnită la noi prin păduri, lunci şi zăvoaie, pe lângă garduri.

Organul utilizat, recoltare. *Florile* de soc se recoltează când 75% din flori sunt deschise. Se usucă la soare puternic, cu florile în sus, într-un singur strat, pe rame acoperite cu hârtie. Pe timp nefavorabil se usucă în poduri acoperite cu tablă, bine ventilate.

Compoziție chimică, întrebuințări. Constituentul principal al florilor de soc este o heterozidă-sambunigrozida. Mirosul grețos al florilor proaspete este conferit de o serie de amine alifatice. Florile mai conțin mucilag, urme de ulei volatil, tanin, acizi organici, saponozide, rutozidă. Ele au acțiune diuretică, sudorifică şi emolientă, laxativă, antireumatică şi antinevralgică; extern pentru tratarea arsurilor, abceselor, furunculelor.

SORBESTREA

Denumirea latină:
Sanguisorba officinalis L.
Denumirea rusă:
Кровохлебка лекарственная
Denumirea engleză: ***Great burnet***
Familia: ***Rosaceae***

80. SORBESTREA

Descriere. Plantă perenă, erbacee cu rizomi bruni, groşi, orizontali, lignificați. Tulpini cu coaste, glabre, erecte, în interior deşerte, în partea de sus ramificate. Planta dezvoltă o rozetă bazilară de frunze mari, lung pețiolate, imparipenate, cu 7-25 foliole alungit-ovate, pe partea inferioară verzi-albăstrii. Frunzele tulpinale rare, sesile. Florile mici de culoare roşie-închisă, cu periantul simplu, grupate în inflorescențe capitulare ovale sau oval-cilindrice – spice.

Răspândire. Planta creşte prin fânețe umede, marginea pădurilor, în poiene, printre arbuşti.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *rizomii şi rădăcinile*, recoltate toamna după fructificare. Produsul mai întâi se vestejeşte la aer apoi se usucă la umbră, în poduri cu tablă, în strat subțire.

Compoziție chimică, întrebuințări. Produsul conține substanțe tanante, acid galic şi elagic, amidon, ulei volatil, saponozide, substanțe colorante. Decoctul din sorbestrea posedă acțiune astringentă, hemostatică, antiinflamatoare şi antiseptică. Se foloseşte la boli gastrointestinale (enterocolite, diaree), hemoragii uterine, hemoroizi, deasemenea în stomatite, gingivite, alte procese inflamatorii.

SOVÂRV

Denumirea latină:

Origanum vulgare L.

Denumirea rusă:

Душица обыкновенная

Denumirea engleză:

Common marjoram, Oregano

Familia: ***Lamiaceae***

81. SOVÂRV

Descriere. Plantă perenă cu tulpina în 4 muchii, verde, uneori roşietică, acoperită cu peri, lemnoasă şi ramificată la partea superioară. Frunze opuse, scurt pețiolate, de formă ovală, aproape glabre, cu marginea întreagă sau uşor dințată. Privite în zare se observă puncte transparente (celule cu ulei volatil). Florile au culoarea purpurie, rareori albă, reunite în buchete la vârful tulpinii şi al ramurilor.

Răspândire. Planta creşte mai ales prin tăieturi de păduri, margini de pădure, poieni, tufărişuri, marginea pădurilor, de la câmpie până în regiunea subalpină.

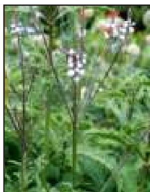
Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de sovârv. Se recoltează planta înflorită, de la punctul de unde începe să se ramifice. În perioada de înflorire şi mai ales în orele de dimineață, planta conține cea mai mare cantitate de ulei volatil. Se usucă la umbră, în locuri bine aerate, în uscătorii termice la temperatura nu mai mare de 35^0C.

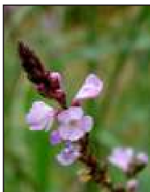
Compoziție chimică, întrebuințări. Produsul vegetal conține ulei volatil, tanin, antociane, flavone, în acid ascorbic. Produsul vegetal posedă acțiune antiseptică, stomahică, antispastică şi se găseşte în compoziția speciilor antibronşitice, sudorifice şi sedative. Uleiul volatil posedă proprietăți antimicrobiene.

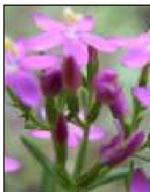
SPORICI (urzicuță)

Denumirea latină:
Verbena officinalis L.
Denumirea rusă:
Вербена лекарственная
Denumirea engleză:
Vervain, Wild hyssop
Familia: ***Verbenaceae***

82. SPORICI (urzicuță)

Descriere. Plantă erbacee, anuală cu tulpina erectă, cu 4 muchii, ramificată. Frunze opuse, pețiolate, cele inferioare ovat-triunghiulare, aproape până la bază simplu-penat-sectate, cele superioare mai puțin divizate. Florile au culoarea palid-roşii sau palid-violete, rareori albe, reunite în spice.

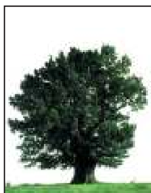
Răspândire. Planta creşte mai ales prin tăieturi de păduri, pe şesuri, mirişti, în apropierea izvoarelor, mai rar prin tufărişuri, marginea pădurilor, dealuri pietroase.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene,* recoltate în perioada de înflorire. Se taie din apropierea solului şi se usucă la umbră, în locuri bine aerate; în uscătorii termice la temperatura nu mai mare de 40^0C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Produsul vegetal conține o substanță amară de natură iridoică, verbenozida, care este un parasimpatometic slab. Are şi proprietăți galactogoge. S-au identificat şi heterozide cardiotonice. În medicina populară se foloseşte ca vulnerar, antiinflamator şi antimigrenos, în tratamentul colicilor hepatice, renale şi de splină. Această specie este utilizată pentru atenuarea durerilor de cap.

STEJAR

Denumirea latină: ***Quercus robur L.***
Denumirea rusă:
Дуб обыкновенный
Denumirea engleză:
Common oak
Familia: ***Fagaceae***

83. STEJAR

Descriere. Arbore foios cu o coroană largă, ramuri puternice. Scoarța cu ritidom brun-negricios, tare, adânc brăzdat longitudinal şi transversal. Lujerii viguroşi, muchiați, glabri, bruni-măslinii. Frunze lobate până la penatfidate, cu 4-8 perechi lobi obtuzi sau rotunjiți, inegal separați prin sinusuri neregulate, glabre, pieloase la maturitate. Flori unisexuat-monoice, dispuse în ciorchine.

Răspândire. Stejarul preferă soluri profunde, fertile, cerințe ridicate față de căldura verii, rezistent la geruri, pretențios față de lumină, creşte în păduri, cultivat în parcuri.

Organul utilizat, recoltare. Se recoltează *scoarța* tulpinilor tinere şi a ramurilor de 3-5 ani, al căror diametru nu trebuie să depăşească 10 cm. Recoltarea începe primăvara, când seva începe să circule intens.

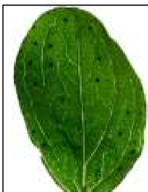
Compoziție chimică, întrebuințări. Scoarța conține taninuri mixte, deasemenea flavonoide, substanțe amare şi pectice, calciu oxalic. Produsul se utilizează ca astringent, hemostatic şi antidiareic. Sub formă de pulbere fină se foloseşte pentru pudrarea plăgilor, mai ales în arsuri; decoctul – în gargarisme, în tratamentul stomatitelor, sub formă de clisme la tratarea hemoroizilor.

SUNĂTOARE

Denumirea latină:
Hypericum perforatum L.
Denumirea rusă:
Зверобой продырявленный
Denumirea engleză: ***St. John's wort***
Familia: ***Hypericaceae***

84. SUNĂTOARE

Descriere. Plantă perenă cu tulpina dreaptă, lemnoasă la partea inferioară şi ramificată începând de la jumătate. Tulpina este cilindrică, având 2 muchii în lungime pe care se observă puncte negre. Frunze opuse, sesile, de formă ovală, glabre, cu marginea întreagă. Privite în zare se observă pungi transparente cu ulei volatil şi puncte glanduloase negre pe margini şi fața superioară. Florile – corimb.

Răspândire. Planta creşte pe locuri destul de uscate, calcaroase sau silicioase, prin fânețe, la marginea drumurilor şi pădurilor, tăieturilor de pădure, locuri necultivate.

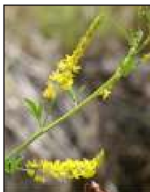
Organul utilizat, recoltare. Se folosesc *părțile aeriene* de sunătoare, culese de la începutul înfloririi şi până în momentul formării fructelor. Un produs de calitate se obține în perioada când jumătate din flori se află în stare de boboci.

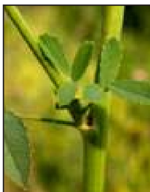
Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține antraderivați, tanin, flavonozide, acizi cafeic, clorogenic, vitamina C, carotenoide. Se utilizează în tulburări depresive. Prezența derivaților flavonici determină acțiune favorabilă asupra vaselor, prin sporirea rezistenței şi permeabilității capilarelor, precum şi prin vasodilatare. Datorită acțiunii antiinflama-toare şi colagoge, în boli ale stomacului, intestinului şi ficatului.

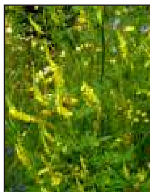
SULFINĂ

Denumirea latină:
Melilotus officinalis L.
Denumirea rusă:
Донник лекарственный
Denumirea engleză:
Yellow sweet clover
Familia: ***Fabaceae***

85. SULFINĂ

Descriere. Plantă erbacee, anuală sau bienală cu tulpina erectă, cilindrică, glabră, ramificată. Frunze trifoliate, cu foliole obovate în partea interioară şi lanceolate în partea superioară, pe margine neregulat-serat-dinţate; stipelele înguste. Flori papilionate, galbene grupate în raceme alungite cu 5 dinţi triunghiulari.

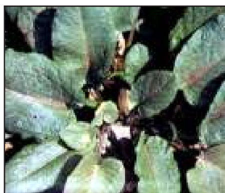
Răspândire. Planta creşte în lunci uscate, ca buruiană pe locuri părăsite şi în semănături, marginea drumurilor şi căilor ferate.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părţile aeriene* de sulfină, recoltate în timpul înfloririi, pe timp frumos, după ce se ridică roua, prin tăierea la o distanţă de cca 30 cm de la vârf în jos. Se usucă la umbră, în strat subţire.

Compoziţie chimică, întrebuinţări. Părţile aeriene conţin cumarine. Ca substanţe însoţitoare au fost identificate alantoina şi acidul alantoic, colina, mucilagii, ulei volatil. Se foloseşte ca emolient, în afecţiuni gastrice, iar datorită acţiunii anticoagulante a cumarinelor, în varice şi tromboflebite. În medicina populară se utilizează ca remediu pentru vindecarea icterului, astringent, cicatrizant şi diuretic, sub formă de infuzie de 2%. A fost mult utilizat sub formă de loţiuni oftalmice

ŞTEVIE

Denumirea latină:
Rumex confertus Willd.
Denumirea rusă: ***Щавель конский***
Denumirea engleză:
Common sorrel
Familia: ***Polygonaceae***

86. ŞTEVIE

Descriere. Pantă erbacee cu rizomul scurt, cu multe capete, care trece într-o rădăcină puternică cărnoasă, slab ramificată. Frunze alterne, cele inferioare - triunghiular-ovate, la bază cordiforme, obtuze, marginea ondulată, cu perişori scurți pe nervurile părții de jos; cele tulpinale treptat micşorându-se, lanceolat ovate. Flori mici verzui, grupate în inflorescență îngust paniculată.

Răspândire. Planta creşte în lunci, pe malurile râurilor, în poiene, pe marginea drumurilor.

Organul utilizat, recoltare. Se recoltează *rădăcinile* cu diametrul mai mare de 2 cm, se taie uneori longitudinal înainte de uscare. Timpul de recoltare este sfârşitul toamnei sau primăvara devreme, până la începutul vegetației.

Compoziție chimică, întrebuințări. Rădăcinile de ştevie conțin derivați antracenici, combinații organice de fier şi vitaminele K şi C, glucide, flavonozide, oze. Decoctul manifestă acțiune laxativă şi purgativă, iar datorită conținutului bogat de substanțe tanante este folosit pentru acțiunea lui astringentă (în doze mai mici). În ultimii ani interesul față de această plantă este mărit în legătură cu izolarea din rădăcini a leucoantocianelor şi catechinelor, care în investigații pe animale au acțiune antitumorală

TALPA GÂŞTEI

Denumirea latină:
Leonurus cardiaca L.
Denumirea rusă:
Пустырник сердечный
Denumirea engleză:
Common motherwort
Familia: ***Lamiaceae***

87. TALPA GÂŞTEI

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu tulpină erectă, în 4 muchii, goală în interior, păroasă pe muchii. Frunze opuse, palmat-lobate, cu peri aspri, pețiolate. Frunzele mijlocii au 3 crestături, iar cele din vârful tulpinei sunt alungite şi dințate. Flori roze, dispuse în pseudoverticile foarte strânse (dicazii îndesite) la baza frunzelor din partea superioară a tulpinii.

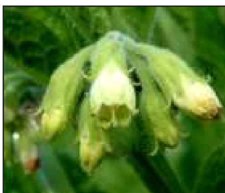
Răspândire. Planta creşte pe marginea drumurilor şi căilor ferate, marginea pădurilor, poiene, pe lângă garduri, pe terenuri necultivate, printre dărâmături.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de talpa gâştei, recoltate pe timp frumos, după ce s-a ridicat roua, la începutul şi în timpul înfloririi.

Compoziție chimică, întrebuințări. Principiile activ biologice sunt heterozidele flavonoidice. Au mai fost identificate substanțe tanante şi amare, ulei volatil, vitamina C, caroten. Planta produce relaxarea musculaturii netede a vaselor care alimentează cordul ca şi a cordului însuşi, fiind deci indicată în tulburări vegetative funcționale ale cordului (în tratamentul nevrozelor cardiovasculare şi la stadiile temporare ale hipertoniei).

TĂTĂNEASĂ

Denumirea latină:
Symphytum officinale Lepech.
Denumirea rusă:
***Окопник* лекарственный**
Denumirea engleză:
Common comfrey
Familia: ***Boraginaceae***

88. TĂTĂNEASĂ

Descriere. Plantă erbacee, perenă cu rizom scurt, gros, ramificat, din care pornesc rădăcini cărnoase, negre la exterior şi albe la interior. Tulpina erectă, muchiată la bază, ramificată, aspru-păroasă. Frunze alterne decurente, cele inferioare eliptic sau ovat-lanceolate, cu pețiol aripat, cele mijlocii şi superioare din ce în ce îngust-lanceolate, îngustate într-un pețiol aripat, păroase. Flori roşii-violacee, grupate în cime.

Răspândire. Planta creşte pe soluri grele, argiloase în şanțuri, pe marginea apelor stătătoare, fânețe umede, uneori ca buruiană prin culturi.

Organul utilizat, recoltare. *Rădăcinile* de tătănească se recoltează toamna târziu sau primăvara devreme. Rădăcinile săpate se spală în apă, se taie în bucăți nu mai lungi de 20 cm, iar cele groase se despică.

Compoziție chimică, întrebuințări. În cantități mici se conțin alcaloizi, de asemenea s-a izolat alantoină, tanin, mucilagii, substanțe minerale. Decoctul din rădăcini, datorită mucilagiului şi alantoinei, se utilizează în tratamentul ulcerului gastric şi duodenal, gastritelor hiperacide, tusei de diverse etiologii. Extern se întrebuințează sub formă de comprese pentru tratamentul hematoamelor, diverselor traumatisme, varicelor deschise.

TEI

Denumirea latină: ***Tilia cordata L.***
Denumirea rusă:
Липа сердцевидная
Denumirea engleză:
Littleleaf linden
Familia: ***Tiliaceae***

89. TEI

Descriere. Arbore cu o coroană deasă. Frunzele sunt lung-pețiolate, rotunde, ascuțite la vârf, iar pe fața inferioară se observă nervuri proeminente. Florile alb-gălbui, plăcut mirositoare, aşezate pe un peduncul comun, concrescut aproape pe jumătatea lungimii lui, cu o bractee lungă în formă de limbă, de culoare verde-gălbuie.

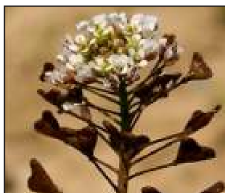
Răspândire. Toate speciile cresc prin pădurile noastre sau sunt cultivate ca arbori ornamentali.

Organul utilizat, recoltare. *Florile* de tei se recoltează în momentul când majoritatea lor sunt complet înflorite, iar un număr mic de boboci se află în curs de deschidere.

Compoziție chimică, întrebuințări. În afară de acțiunea emolientă, datorată mucilagului, pentru care florile de tei sunt folosite ca medicament cu proprietăți behice, la aceasta se mai adaugă acțiunea diaforetică şi uşor sedativă a farnezolului, acțiunea spasmolitică şi diuretică determinate de flavone şi cea uşor antiinflamatoare a substanțelor triterpenice, fapt ce le recomandă în tratamentul afecțiunilor reumatice, ale gripei şi răcelii, ca antipiretice şi sedative, dar şi ca antivirale, hipotensive. Florile de tei fac parte din compoziția speciilor calmante, pectorale, sedative şi sudorifice.

TRAISTA CIOBANULUI

Denumirea latină:
Capsella bursa pastoris L.
Denumirea rusă: ***Пастушья сумка***
Denumirea engleză:
Shepherd's purse
Familia: ***Brassicaceae***

90. TRAISTA CIOBANULUI

Descriere. Plantă anuală, la care din mijlocul rozetei de frunze ese tulpina florală. Frunzele bazilare sunt alungite, adânc scobite, uneori până la nervura principală. Frunzele tulpinale sunt rare, nedințate pe margini, îmbrăcând tulpina cu baza lor. Florile sunt mici, având 4 sepale verzi cu dungă albă, 4 petale de culoare albă şi 6 stamine.

Răspândire. Planta creşte prin păşuni, livezi, culturi, marginea drumurilor, pe lângă ziduri, uneori formează chiar desişuri.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene.* Se culege planta întreagă, fără rădăcină, în primele stadii de dezvoltare, adică la apariția primelor flori. Culeasă mai târziu va avea un procent crescut de fructificații.

Compoziție chimică, întrebuințări. În părțile aeriene ale plantei se conțin vitaminele K şi C, amine biogene, colină, acetilcolină, tiramină, histamină, flavone, rutozida, acid fumaric, citric, malic, urme de ulei volatil. Pentru acțiunea hemostatică şi vasoconstrictoare, se administrează sub formă de infuzie, extract fluid şi uscat, în hemoragii uterine. Cercetări experimentale pe animale au confirmat proprietățile antitumorale ale extractului, această acțiune fiind atribuită acidului fumaric.

TREI FRAȚI PĂTAȚI

Denumirea latină: ***Viola tricolor L.***
Denumirea rusă:
Фиалка трехцветная
Denumirea engleză: ***Wild pansy***
Familia: ***Violaceae***

91. TREI FRAȚI PĂTAȚI

Descriere. Plantă erbacee, anuală, bienală cu rădăcină subțire şi tulpina ramificată, în interior cavă. Frunze ovat-alungite, rar dințate pe margini, stipelate, cu stipele polimorfe, de regulă adânc fidate. După poziția pe tulpină a frunzelor, pețiolul are diverse lungimi. Flori lung pețiolate cu petale inegale şi divers colorate: petalele superioare sunt violet-închise, mai rar violet-deschise sau alb; laterale – albe, galbene, sau albăstrui şi cea inferioară – totdeauna galbenă, cu 5-7 dungi colorate mai închis şi terminată cu un pinten lung în formă de cornet.

Răspândire. Planta creşte prin poiene, liziere, fânețe, la marginea pădurilor şi drumurilor, în lunci umede, pe coastele dealurilor.

Organul utilizat, recoltare. *Părțile aeriene* ale plantei se recoltează în timpul înfloririi, pe timp frumos, după ce se ridică roua, prin tăierea tulpinilor de la bază. Se usucă la umbră, în strat subțire.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene conțin saponozide triterpenice, care alături de flavonozide, ulei volatil, mucilag, tanin, vitamina C, imprimă diferite acțiuni farmacodinamice. Se utilizează ca diuretic, depurativ, expectorant; în tratamentul unor dermatoze. Planta intră în compoziția speciilor antialergice şi desensibilizante.

TROSCOT

Denumirea latină:
Polygonum aviculare L.
Denumirea rusă: ***Спорыш***
Denumirea engleză:
Knotgrass
Familia: ***Polygonaceae***

92. TROSCOT

Descriere. Plantă erbacee, anuală. Rădăcină pivotantă, fusiformă. Tulpină târâtoare, rar ascendentă sau erectă, ramificată, glabră, cu noduri umflate şi manşoane membranoase albicioase (ochree) la baza frunzelor. Frunze alterne, eliptice sau lanceolate, plane, scurt pețiolate până la sesile. Flori axilare verzui sau roşietice, scurt-pedunculate, grupate câte 3-5 la subsuoara frunzelor.

Răspândire. Planta este întâlnită pe lângă aşezările omeneşti, pe terenuri virane, marginea drumurilor, adeseori printre pietrele de pavaj, pe malurile râurilor, de la câmpie până în etajul subalpin.

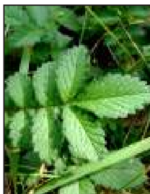
Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de troscot, recoltate în timpul înfloririi. Se înlătură partea de jos a tulpinii, care este lignificată şi lipsită de frunze.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene de troscot conțin flavonozide, vitaminele C şi K, caroten, substanțe tanante, compuşi ai acidului silicic, mucilagii, săruri minerale. Infuzia din părți aeriene se foloseşte ca hemostatic uterin, antiinflamator şi la înlăturarea petrelor renale din rinichi şi vezica urinară. Datorită conținutului mare în siliciu se utilizează şi ca adjuvant în tratamentul tuberculozei pulmonare.

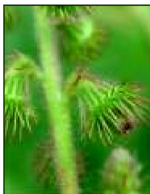
TURIȚĂ (turicioară)

Denumirea latină:
Agrimonia eupatoria L.
Denumirea rusă:
Репейничек обыкновенный
Denumirea engleză:
Common agrimony
Familia: **_Rosaceae_**

93. TURIȚĂ (turicioară)

Descriere. Plantă erbacee, perenă, cu rizom scurt târâtor. Tulpină erectă, cilindrică sau cu coaste puțin proeminente, acoperită de peri abundenți, se termină cu inflorescențe neramificate. Frunze alterne, întrerupt imparipenate, formate din 5-9 foliole dințate pe margini, între care se găsesc 6-10 foliole mici. Flori regulate, galbene-aurii. Fructul – achenă.

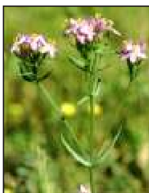
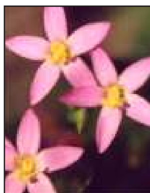
Răspândire. Planta iubeşte locurile umede şi semiumbrite din păduri, poiene, pe margini de drum, tufărişuri, pajişti, livezi, dealuri.

Organul utilizat, recoltare. *Părțile aeriene* se recoltează la începutul înfloririi prin tăierea părților foliate nelignificate. Se usucă la umbră în strat subțire.

Compoziție chimică, întrebuințări. Planta conține ulei volatil, substanțe amare, tanin, siliciu, flavonozide. În tulburările căilor biliare şi gastro-intestinale, favorizează eliminarea secreției biliare, aducând astfel o uşurare şi o descongestionare a ficatului. Prin taninul care-l conține are acțiune astringentă în tratamentul diareii. Extern, sub formă de băi, se foloseşte în ulcere varicoase, afecțiunile oculare, iar sub formă de gargară în stomatite, gingivite. Turița intră în compoziția speciilor antidiareice şi hepatice.

ȚINTAURĂ

Denumirea latină:
Centaurium umbellatum Gilib.
Denumirea rusă:
Золототысячник зонтичный
Denumirea engleză:
Common centaury
Familia: ***Gentianaceae***

94. ȚINTAURĂ

Descriere. Plantă ierboasă cu tulpină în patru muchii, simplă, glabră, ramificată spre vârf. La baza tulpinii se află o rozetă de frunze ovale. Frunzele aflate pe tulpină sunt opuse, cu marginea întreagă şi au 3-5 nervuri. Florile sunt dispuse la vârful tulpinii şi al ramurilor. Ele au forma unor steluțe cu 5 dinți, de culoare roz, cu petale unite într-un tub ce înconjoară cele 5 stamine cu anterele răsucite în spirală.

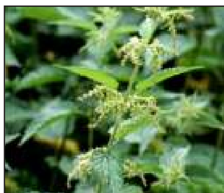
Răspândire. Țintaura creşte prin fânețe şi poieni umede, în luminişurile de pădure de la şes până la munte.

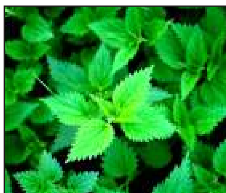
Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de țintaură, care se culeg în timpul înfloririi, prin tăierea tulpinelor cu foarfeca sau cuțitul la 5 cm de la suprafața pământului. Uscarea se face la umbră, în buchete, atârnate pe sârmă sau întinse în strat subțire.

Compoziție chimică, întrebuințări. Conține heterozide amare. Au fost identificate şi izolate o serie de substanțe: eritaurozida identică cu gențiopicrozida; alcaloidul, eritricina, identic cu gențianarina; o rezină, acid oleanolic şi ulei volatil. Se foloseşte ca tonic amar şi laxativ uşor. Pentru tratarea eczemelor şi cicatrizarea rănilor se întrebuințează amestec de suc proaspăt, obținut din țintaură şi păpădie.

URZICĂ

Denumirea latină: ***Urtica dioica L.***
Denumirea rusă:
Крапива двудомная
Denumirea engleză: ***Stinging nettle***
Familia: ***Urticaceae***

95. URZICĂ

Descriere. Plantă ierbacee cu un rizom subţire, cilindric, de culoare albicioasă, lung şi ramificat. Tulpini drepte, cu 4 muchii, acoperite cu frunze opuse, dinţate pe margini. Atât tulpina cât şi frunzele sunt prevăzute cu peri urticanţi. La bază frunzele sunt cordate, la vârf ascuţite, prinse de tulpină printr-un peţiol lung. Florile sunt de culoare verzuie, aşezate la subsuoara frunzelor superioare.

Răspândire. Urzica creşte pretutindeni, în locuri cultivate şi necultivate, în şanţuri pe lângă drumuri, pe marginea apelor, în păduri şi pe locuri grase unde au fost stâne de oi.

Organul utilizat, recoltare. De la urzică se recoltează *frunzele* în timpul înfloririi. Atunci, când planta creşte în masă, se coseşte. Imediat după cosire, frunzele se separă de tulpini, ţinând cu mâna stângă capătul de jos al tulpinii, iar cu dreapta se strujesc frunzele.

Compoziţie chimică, întrebuinţări. Frunzele conţin vitaminele C, K, B_2, carotenoide, acid pantotenic, deasemenea glucide, clorofilă, săruri minerale. Este utilizată pentru proprietăţile sale antianemice, hemostatice, antidiabetice, diuretice şi colagoge. Mai importantă însă este pentru extracţia -carotenului, ca sursă de provitamină A şi pentru obţinerea clorofilei.

VERIGAR

Denumirea latină:
Rhamnus cathartica L.
Denumirea rusă:
Жостер слабительный
Denumirea engleză:
Common buckthorn
Familia: ***Rhamnaceae***

96. VERIGAR

Descriere. Arbust cu scoarță brună, aspră, ce se exfoliază în inele; lemn cu alburn gălbui, durament roşcat, tare, greu. Lujerii cenuşii, frecvent terminați cu un ghimpe. Frunze opuse, eliptice, cu nervuri ascuțite, pe margini crenat-serate, glabre. Flori verzi-gălbui, poligame, mici, dispuse câte 2-5 în fascicule axilare. Fructe, drupe sferice, negre cu gust dulceag-amărui. Sămânță ovoidală.

Răspândire. Planta creşte în poienele pădurilor foioase şi amestecate, printre arbuşti, în lunci umede.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *fructele* de verigar, recoltate la maturitate. Se adună fără pedunculi şi se usucă artificial la 50-60^{0}C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Fructele conțin antraderivați, care după structură sunt identici de cei ai cruşinului, şi anume: ramnocatartozida (identică glucofrangulozidei), ramnoxantozida (frangulozidă), frangula-emodolul. Se mai conțin flavonozide, derivați de kemferol, cvercetol şi ramnetol, deasemenea zaharuri, pectine. Decoctul, siropul, extractul uscat din fructe este un purgativ foarte energic şi se folosesc la combaterea constipațiilor cronice. Câte 5-10 fructe administrate pe zi au şi acțiune depurativă. Produsul vegetal are şi o acțiune diuretică atribuită flavonozidelor.

VETRICE

Denumirea latină:

Tanacetum vulgare L.

Denumirea rusă:

Пижма обыкновенная

Denumirea engleză: ***Common tansy***

Familia: ***Asteraceae***

97. VETRICE

Descriere. Plantă erbacee, perenă, cu rizom noduros, rădăcini adventive. Tulpină erectă, cilindrică, glabră. Frunze alterne, penat-sectate, cu 10-12 perechi foliole ovoide până la lanceolate, adânc-serate, cele inferioare lung-pețiolate, superioare scurt-pețiolate, glabre. Flori galbene-portocalii, grupate în calatidii, iar acestea la rândul lor adunate într-un corimb.

Răspândire. Planta creşte în zona de şes şi deal, pe ogoare, în fânețe, pe lângă drumuri, garduri, locuri necultivate, lunci mai uscate, malurile râurilor.

Organul utilizat, recoltare. *Florile* se recoltează prin tăierea inflorescențelor sau a paneraşelor individuale. *Părțile aeriene* se recoltează în timpul înfloririi prin tăierea tulpinilor la cel mult 25 cm sub inflorescență.

Compoziție chimică, întrebuințări. Conține ulei volatil, deasemenea, o sesquiterpenă amară, flavone, acid cafeic. Produsele vegetale sunt pe larg folosite pentru proprietățile vermifuge şi emenagoge. În combaterea oxiurazei se utilizează pulberea, infuzia. Administrarea preparatelor nu este lipsită de risc. Datorită prezenței tuionei, provoacă intoxicații ce se caracterizează prin inflamații gastro-intestinale grave. În doze mici prezintă proprietăți stimulente, emenagoge, excitante ale funcțiilor digestive.

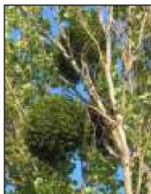
VÂSC

Denumirea latină: ***Viscum album L.***

Denumirea rusă: ***Омела белая***

Denumirea engleză***: Mistletoe***

Familia: ***Loranthaceae***

98. VÂSC

Descriere. Plantă ce are aspectul unor tufe cu tulpini scurte, cilindrice şi groase, ramificate de mai multe ori. Frunzele opuse, fără pețiol, groase, pieloase, străbătute de 5-6 nervuri paralele. La subsuoara frunzelor şi în vârful ramurilor iau naştere florile galbene unisexuat dioice sau monoice, grupate în mici capitule lipsite de peduncul.

Răspândire. Plantă semiparazitară care se dezvoltă pe ramurile unor arbori fructiferi şi nefructiferi.

Organul utilizat, recoltare. *Ramurile tinere* însoțite de *frunze* se recoltează din noiembrie până în aprilie. Nu se recomandă de recoltat de pe salcie, tei, arțar, frasin, salcâm şi plop, deoarece produsul este foarte toxic. Cele mai puțin toxice varietăți şi care se folosesc în terapeutică, sunt cele care cresc pe măr şi păr, apoi pe brad, mesteacăn, trandafir.

Compoziție chimică, întrebuințări. În vâsc se află trei grupuri de principii active: un principiu puternic hipotensiv care acționează la nivelul centrilor bulbari; un alt principiu cu acțiune hipotensivă mai slabă, dar toxic pentru inimă, şi un principiu toxic respirator. La administrarea acestui produs este necesară respectarea strictă a dozelor indicate, deoarece în cantități mai mari produce intoxicații manifestate prin încetinirea pulsului, aritmie şi tahicardie.

VINĂRIȚĂ

Denumirea latină:
Asperula odorata L.
Denumirea rusă:
Ясменник душистый
Denumirea engleză:
Sweet woodruff
Familia: ***Rubiaceae***

99. VINĂRIȚĂ

Descriere. Plantă erbacee, perenă, rizom orizontal, lung, subțire, ramificat, de la nodurile căruia pornesc rădăcini adventive şi tulpini aeriene cu 4 muchii, glabre, înalte de 15-25 cm. Frunze lanceolat-eliptice, uninerve, glabre, sesile, cu peri mărunți pe margine şi pe nervura mediană de pe fața inferioară; sunt dispuse verticilat, câte 6 spre bază şi câte 8-9 în partea mijlocie şi superioară a tulpinii. Flori albe, mici (4-6 mm), grupate în cime laxe; caliciu redus la o margine îngustă, verde; corolă gamopetală, infundibuliformă, cu 4 lacinii.

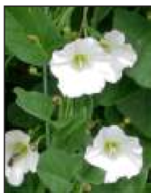
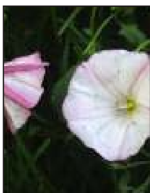
Răspândire. Planta creşte în pădurile de fag sau fag cu brad, pe soluri fertile, afânate, suficient de umede.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* ale vinariței, recoltate înainte de înflorire sau în timpul înfloririi. Se taie la 4-5 cm deasupra solului, se îndepărtează părțile brunificate şi se usucă în strat subțire la 30-35^{0}C.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene conțin heterozide cumarinice, ulei volatil, substanțe amare, tanin, acid nicotinic, ulei gras, substanțe minerale. Infuzia din părți aeriene se foloseşte ca sedativ şi antiseptic al căilor urinare. În doze mari este toxică; otrăvirea se manifestă prin dureri de cap, amețeli.

VOLBURĂ

Denumirea latină:
Convolvulus arvensis L.
Denumirea rusă: ***Вьюнок полевой***
Denumirea engleză:
Bindweed
Familia: ***Convolvulaceae***

100. VOLBURĂ

Descriere. Plantă erbacee, perenă, volubilă, are un rizom lung, subțire şi ramificat care poartă numeroase radicele şi este de culoare albicioasă. Tulpina aeriană în 5 muchii poartă frunze dispuse altern, hastate sau sagitate, cu urechi mici la bază. Flori albe sau slab roze, solitare, axilare, lung pedunculate, în formă de pâlnii. Ele sunt plăcut mirositoare.

Răspândire. Planta este întâlnită ca buruiană în culturi, locuri necultivate, grădini, câmpuri, pe lângă drumuri, abundentă în regiunea de câmpie şi dealuri.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *părțile aeriene* de volbură fără fructificații, recoltate înainte de înflorire sau în timpul înfloririi. Se smulge întreaga plantă împreună cu rădăcinile, se scutură de pământ, se înlătură frunzele îngălbinite şi se transportă în coşuri la locul de uscare.

Compoziție chimică, întrebuințări. Părțile aeriene ale plantei conțin rezine, substanțe tanante şi minerale, vitamina C. Tinctura are proprietăți laxative, provoacă un scaun unic, abundent, neînsoțit de fenomene secundare, ca colici sau vomismente. În uz extern pentru vindecarea de răni, arsuri, furuncule, frunzele întregi proaspete se pun pe locul afectat şi se bandajează.

ZMEUR

Denumirea latină: ***Rubus idaeus L.***

Denumirea rusă:

Малина обыкновенная

Denumirea engleză: ***Raspberry***

Familia: ***Rosaceae***

101. ZMEUR

Descriere. Arbust ramificat ghimpos, care dezvoltă lăstari tereştri bianuali. În primul an de viață lăstarii sunt verzi, acoperiți cu ghimpi subțiri. În al doilea an ei se lignifică, din subsuoara frunzelor cresc ramurile, care poartă muguri florali. Frunze alterne, imparipenate cu foliole ovate. Pe partea superioară frunzele sunt verzi, pe cea inferioară cenuşiu-pufoasă. Florile albe-verzui. Fructul – drupă compusă roşie-zmeurie.

Răspândire. Zmeurul iubeşte locuri iluminate, umede, sol bogat.

Organul utilizat, recoltare. Ca produs vegetal se folosesc *fructele* mature, recoltate pe timp uscat, după ce s-a luat roua. Mai prețios se consideră zmeurul de pădure – fructele sunt mai mici, mai acre ca la cea cultivată, dar ele sunt mai aromate, conțin mai puțină umiditate şi mai bine se păstrează la uscare.

Compoziție chimică, întrebuințări. Fructele de zmeur conțin oze, acizi organici, caroten, vitamine din grupul B, C, substanțe tanante, antociane. Ele se folosesc ca remediu sudorific la diferite boli de răceală. Pentru aceasta se pregăteşte infuzie şi se administrează în stare caldă. Fructele de zmeur întră în componența speciilor sudorifice. Se produce sirop de zmeură, care se foloseşte pentru corijarea gustului formelor medicamentoase.

Plante din Cartea Roşie a Republicii Moldova

ANGIOSPERME

Familia Asteraceae

1. Albăstrea Angelescu – Centaurea angelescui Grint.
2. Albăstrea thirke - Centaurea thirkei Sch. Bip.
3. Iarba-ciutei - Doronicum hungaricum Reichenb. Fil.
4. Iurinee lavandifolie - Jurinea stoechadifolia (Bieb.) DC
5. Stevie turcească - Rhaponticum serratuloides (Georgi) Bobr.

Familia Berberidaceae

6. Gimnospermiu de odesa – Gymnospermium odessanum (DC.) Takht.

Familia Betulaceae

7. Arin negru - Alnus glutinosa (L.) Gaertn.
8. Arin alb - Alnus incana (L.) Moench
9. Cărpiniță - Carpinus orientalis Mill.

Familia Boraginaceae

10. Rinderă umbelată - Rindera umbellata (Waldst.et Kit.) Bunge

Familia Brassicaceae

11. Hodolean țățăresc - Crambe tataria Sebeok
12. Colțişor glandulos - Dentaria glandulosa Waldst.et Kit.

13. Colţişor pentafoliat - Dentaria quinquefolia Bieb.
14. Lunaria annua L. - Pana-zburătorului
15. Lopăţea - Lunaria rediviva L.
16. Şiverechie podoliană - Schivereckia podolica (Bess). Andrz.ex DC.

Familia Caryophyllaceae

17. Studeniţă capitată - Eremogone cephalotes (Bieb.) Fenzl.
18. Studeniţă rigidă - Eremogone rigida (Bieb.) Fenzl.
19. Paronihie capitată - Paronychia cephalotes (Bieb.) Bess
20. Ipcărige glomerată - Gypsophila glomerata Pall. ex Adams

Familia Celastraceae

21. Vonicer pitic - Euonymus nana Bieb.

Familia Cistaceae

22. Iarba- osului - Helianthemum canum (L.) Hornem

Familia Convolvulaceae

23. Volbură cantabrică - Convolvulus cantabrica L.
24. Volbură lineată - Convolvulus lineatus L.

Familia Crassulaceae

25. Urechelniţă - Sempervivum ruthenicum Schnittsp.et C. B. Lehm.

Familia Fabaceae

26. Zăvăcustă - Astragalus dasyanthus Pall.

27. Coşaci pubiflor - Astragalus pubiflorus DC.
28. Coronişte elegantă - Coronilla elegans Panc.
29. Drobişor tetramuchiat - Genista tetragona Bess.
30. Grozamă - Genistella sagittalis (L.)Gams.
31. Trifoi panonian - Trifolium pannonicum Jacq.

Familia Lamiaceae

32. Dumbravnic - Melittis sarmatica Klok.
33. Mirgău pitulat - Scutellaria supina L.

Familia Monotropaceae

34. Sugătoare - Hypopitys monotropa Crantz

Familia Nimphaeaceae

35. Nufăr alb - Nymphaea alba L.

Familia Paeoniaceae

36. Bujor-de-pădure - Paeonia peregrina Mill.

Familia Rhamnaceae

37. Verigariu - Rhamnus tinctoria Waldst.et Kit.

Familia Ranunculaceae

38. Nemţişor fisurat - Delphinium fissum Waldst.et Kit.
39. Popâlnic - Hepatica nobilis Mill.
40. Dediţel mare - Pulsatilla grandis Wend.

Familia Rosaceae

41. Păducel pentagin - Crataegus pentagyna Waldst.et Kit.
42. Mălin comun - Padus avium Mill.

43. Păr- de- dobrogea - Pyrus elaeagrifolia Pall.
44. Scoruş - Sorbus domestica L.

Familia Rutaceae

45. Frăsinel gimnostil - Dictamnus gymnostylis Stev.

Familia Scrophulariaceae

46. Degetar lânos - Digitalis lanata Ehrh.

Familia Solanaceae

47. Mutulică - Scopolia carniolica Jacq.

Familia Thymelaeaceae

48. Tulichină - Daphne mezereum L.

Familia Trapaceae

49. Cornaci - Trapa natans L.

Familia Vitaceae

50. Viță-de-pădure - VItis sylvestris C.C.Gmel.

Familia Alliaceae

51. Ceapă bulgărească - Nectaroscordum bulgaricum Janka

Familia Amaryllidaceae

52. Ghiocel elvez - Galanthus elwesii Hook. fil.
53. Ghiocel nival - Galanthus nivalis L.
54. Ghiocel plicat - Galanthus plicatus Bieb.
55. Ghiocel bogat - Leucojum aestivum L.
56. Ghiocel-de-toamnă - Sternbergia colchiciflora Waldst.et Kit.

Familia Cyperaceae

57. Bumbăcăriță latifolie - Eriophorum latifolium Hoppe

Familia Convallariaceae

58. Lăcrimiță bifolie - Maianthemum bifolium (L.) F.W. Schmidt

Familia Hyacinthaceae

59. Belevalie sarmațiană - Bellevalia sarmatica (Georgi) Woronow
60. Luşca ambiguă - Ornithogalum amphibolum Zahar.
61. Luşcă-de-munte - Ornithogalum oreoides Zahar.

Familia Iridaceae

62. Săbiuță imbricată - Gladiolus imbricatus L.
63. Stânjenel pontic - Iris pontica Zapal.

Familia Liliaceae

64. Lalea pestriță - Fritillaria meleagroides, Patrin ex Schult. Et Schult. Fil.

Familia Melanthiaceae

65. Bulbocodiu diversicolor - Bulbocodium versicolor (Ker-Gawl.) Spreng.
66. Brânduşă fomin - Colchicum fominii Bordz.
67. Brânduşă trifilă - Colchicum triphyllum G. Kunze

Familia Orchidaceae

68. Căpşuniță grandifloră - Cephalanthera damasonium (Mill.) Druce

69. Căpşuniță longifolie - Cephalanthera longifolia (L.) Fritsch
70. Căpşuniță roşie - Cephalanthera rubra (L.) Rich.
71. Papucul-doamnei - Cypripedium calceolus L.

Familia Orchidaceae

72. Poroinic-de-mai - Dactylorhiza majalis (Reichenb.) P.F. Hunt et Summerhayes
73. Mlăştiniță palustră - Epipactis palustris (L.) Crantz
74. Mlăştiniță purpurie - Epipactis purpurata Smith
75. Untul-vacii - Orchis morio L.
76. Poroinic palustru - Orchis palustris Jacq.
77. Poroinic purpuriu - Orchis purpurea Huds.

Familia Poaceae

78. Sadină - Chrysopogon gryllus (L.) Trin.
79. Kelerie moldovenească - Koeleria moldavica M. Alexeenko
80. Firuță diversicoloră - Poa versicolor Bess.
81. Seslerie heufler - Sesleria heufleriana Schur.

GIMNOSPERME

Familia Ephedraceae

82. Cârcel - Ephedra distachya L.

PTERIDOFITE

Familia Aspleniaceae

83. Năvalnic - Phyllitis scolopendrium (L.) Newn.

Familia Athyriaceae

84. Spinarea-lupului - Athyrium filix-femina (L.) Roth
85. Gimnocarpiu ferigoideu - Gymnocarpium dryopteris (L.) Newm.
86. Gimnocarpiu robert - Gymnocarpium robertianum (Hohhm.) Newm.

Familia Dryopteridaceae

87. Ferigă cartuziană - Dryopteris carthusiana (Vill.) H.P.Fuchs
88. Creasta-cocoşului - Polystichum aculeatum (L.) Roth

Familia Ophioglossaceae

89. Limba-şarpelui - Ophioglossum vulgatum L.

Familia Salviniaceae

90. Peştişoară - Salvinia natans(L.) All.

Familia Thelypteridaceae

91. Ferigă palustră - Thelypteris palustris Schott

CUPRINS

25. Cucurbețică – Aristolochia clematidis L.
26. Dentiță – Bidens tripartita L.
27. Drăcilă – Berberis vulgaris L.
28. Feciorică – Herniaria glabra L.
29. Ferigă – Dryopteris filix-max L.
30. Frag – Fragaria vesca L.
31. Gălbenele – Calendula officinalis L.
32. Hamei - Humulus lupulus L.
33. Holeră (ghimpe) – Xanthium spinosum L.
34. Hrean – Armoracia rusticana Gaerth., Meyt
35. Iarbă mare – Inula helenium L.
36. Iarbă roşie - Polygonum persicaria L.
37. Iederă - Hedera helix L.
38. Ienupăr – Juniperus communis L.
39. Ipcărige – Gypsophila paniculata L.
40. Izmă bună – Mentha piperita L.
41. Leurdă – Allium ursinum L.
42. Levănțică – Lavandula angustifolia Mill.
43. Lumânărică – Verbascum thapsiforme Schrad.
44. Măceş – Rosa canina L.
45. Mălin – Padus avium Mill.
46. Mărar – Anethum graveolens L.
47. Mesteacăn – Betula pendula Roth. (B.verrucosa Ehrh.)
48. Mur – Rubus caesius L.
49. Muşețel – Chamomilla recutita L. (Matricaria chamomilla L.)
50. Nalbă de pădure – Malva silvestris L.

51. Nalbă mare – Althaea officinalis L.
52. Negrilică – Nigella sativa L.
53. Obligeană – Acorus calamus L.
54. Odolean – Valeriana officinalis L.
55. Osul iepurelui – Ononis spinosa L.
56. Păducel – Crataegus sanguinea Pall.
57. Păpădie – Taraxacum officinalis L.
58. Pătlagină – Plantago major L.
59. Pelin – Artemisia absinthium L
60. Piperul bălții – Polygonum hydropiper L.
61. Pir – Agropyron repens P.B. (Elytrigia repens (L.) Nevski)
62. Plumănărică (mierea ursului) – Pulmonaria officinalis L.
63. Podbal – Tussilago farfara L.
64. Pochivnic – Asarum europaeum L.
65. Porumb – Zea mays L.
66. Porumbar – Prunus spinosa L.
67. Revent – Rheum palmatum L.
68. Roibă – Rubia tinctorum L.
69. Roiniță – Melissa officinalis L.
70. Rostopască – Chelidonium majus L.
71. Salcâm galben – Sophora japonica L.
72. Salcie – Salix alba L.
73. Salvie – Salvia officinalis L.
74. Săpunăriță – Saponaria officinalis L.
75. Sclipeți – Potentilla erecta L.
76. Scoruş – Sorbus aucuparia L.

77. Scumpie – Cotinus coggygria Scop.
78. Siminoc – Helichrysum arenarium DC
79. Soc – Sambucus nigra L.
80. Sorbestrea – Sanguisorba officinalis L.
81. Sovârv – Origanum vulgare L.
82. Sporici – Verbena officinalis L.
83. Stejar – Quercus robur L.
84. Sunătoare – Hypericum perforatum L.
85. Sulfină – Melilotus officinalis L.
86. Ştevie – Rumex confertus Willd.
87. Talpa gâştii – Leonurus cardiaca L.
88. Tătăneasă – Symphytum officinale Lepech.
89. Tei – Tilia cordata L.
90. Traista ciobanului – Capsella bursa pastoris L.
91. Trei frați pătați – Viola tricolor L.
92. Troscot – Polygonum aviculare L.
93. Turiță – Agrimonia eupatoria L.
94. Țintaură – Centaurium umbellatum Gilib.
95. Urzică – Urtica dioica L.
96. Verigar – Rhamnus cathartica L.
97. Vetrice – Tanacetum vulgare L.
98. Vâsc – Viscum album L.
99. Vinariță – Asperula odorata L.
100. Volbură – Convolvulus arvensis L.
101. Zmeur – Rubus idaeus L.

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

PDBA
Proiectul de Dezvoltare a Businessului Agricol
Fabricat în MOLDOVA

Informația de contact:
Proiectul de Dezvoltare
a Businessului Agricol (PDBA)
Str. Bulgară 33/1, Chişinău, MD-2001,
tel. 022 577930, fax 022 577931

Realizarea acestui material este posibilă grație suportului generos oferit de poporul American prin intermediul **Agenției SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID)**, în cadrul Proiectului de Dezvoltare a Businessului Agricol (PDBA).

Opiniile exprimate aici aparțin autorilor şi nu reflectă neapărat poziția USAID.